

projektas

PATVIRTINTA

Neringos savivaldybės tarybos
2023 m. _____ d.
sprendimu Nr.

**NERINGOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021-
2027 M. PLANAS**

TURINYS

1	ĮVADAS	4
2	ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	5
2.1	BENDRA INFORMACIJA APIE NERINGOS SAVIVALDYBĘ.....	5
2.2	NERINGOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS.....	5
2.3	NERINGOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS FINANSAVIMAS.....	9
2.3.1	<i>Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas</i>	9
2.3.2	<i>Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos</i>	11
2.3.3	<i>Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas</i>	12
2.4	NERINGOS SAVIVALDYBĖS STATISTINIAI IR ATLIEKŲ TVARKYMO DUOMENYS.....	12
2.4.1	<i>Gyventojų skaičius ir būstai</i>	12
2.4.2	<i>Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas</i>	13
2.4.3	<i>Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis</i>	13
2.4.4	<i>Sutvarkytų komunalinių atliekų kiekiai</i>	18
2.5	MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS.....	20
2.5.1	<i>Mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema</i>	20
2.5.2	<i>Mechaninio apdorojimo įrenginiai, jų pajėgumai ir sutvarkyti kiekiai</i>	21
2.5.3	<i>Komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai</i>	22
2.5.4	<i>Atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiai ir jų pajėgumai</i>	23
2.6	PAKUOČIŲ ATLIEKŲ IR KITŲ ANTRINIŲ ŽALIAVŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS.....	24
2.7	BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS.....	27
2.7.1	<i>Biologinių atliekų namudinis kompostavimas ir žaliųjų atliekų rūšiuojamasis surinkimas</i>	28
2.7.2	<i>Kompostavimas žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje</i>	28
2.7.3	<i>Maisto / virtuvės atliekų tvarkymas</i>	29
2.8	KITŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SRAUTŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS.....	30
2.9	VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS.....	32
2.10	VALSTYBINIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO UŽDUOČIŲ 2014-2020 M. IR ANKSTESNIO PLANAVIMO LAIKOTARPIO PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO ANALIZĖ.....	32
2.11	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ ANALIZĖ.....	36
3	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 M.	38
3.1	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO UŽDUOTYS IKI 2027 M.	38
3.2	NERINGOS SAVIVALDYBĖS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI.....	40
3.3	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO ATEITYJE VERTINIMAS.....	41
3.4	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS.....	44
3.4.1	<i>Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas</i>	47
3.4.2	<i>Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas</i>	47
3.4.3	<i>Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas</i>	49
3.4.4	<i>Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas</i>	50

3.4.5	<i>Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas</i>	<i>51</i>
3.4.6	<i>Šiukšlinimo mažinimo priemonės</i>	<i>52</i>
3.5	PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS	52
4	NERINGOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONIŲ PLANAS 2021-2027 M.....	53
5	PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	64
	PRIEDAI.....	66

1 ĮVADAS

Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems Neringos savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planas atnaujinama *Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planą*, patvirtintą Neringos savivaldybės tarybos 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T1-235 ir numato priemones, užtikrinančias *2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane* nustatytų strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių bei *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (VAPTP)*, *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane*, patvirtintame Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2023 m. kovo 3 d. sprendimu Nr. K/S-7, nustatytų užduočių įgyvendinimą.

Atnaujinamas *Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo planas* rengiamas 2021-2027 metų laikotarpiui, kadangi vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, regioninių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų vykdymo laikotarpis turi sutapti su *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano* vykdymo laikotarpiu.

Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planas parengtas pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* reikalavimus ir 2010 m. gruodžio 16 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintus *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimus* (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. D1-274 redakcija).

Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planą sudaro šios pagrindinės dalys:

1. įvadas;
2. esamos komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės apžvalga;
3. komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
4. atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas;
5. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

Už *Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimą yra atsakinga Neringos savivaldybės administracija. Šį planą taip pat įgyvendina *UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras* (toliau – KRATC).

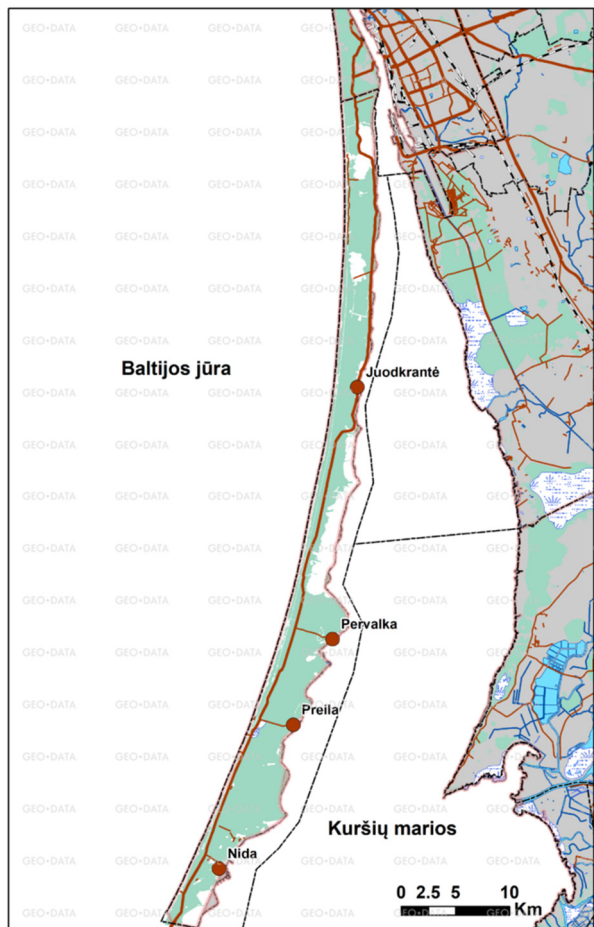
Sprendimus dėl *Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo įvertinimo ir plano pakeitimų priima Neringos savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Neringos savivaldybės administracijos ir KRATC siūlymus.

Šiam planui, vadovaujantis *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše* numatyta tvarka, atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės informavimo procedūras. Visuomenės informavimo procedūros atliekamos vadovaujantis 2015 m. kovo 9 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–208 patvirtintu *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašu*.

2 ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

Esama komunalinių atliekų tvarkymo būklės Neringos savivaldybėje apžvalga parengta remiantis Neringos savivaldybės ataskaitomis Aplinkos apsaugos agentūrai apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemą 2014-2022 m. (toliau – Savivaldybės ataskaitos AAA), kitais Neringos savivaldybės administracijos pateiktais duomenimis, KRATC, Lietuvos statistikos departamento ir Nekilnojamo turto registro duomenimis.

2.1 Bendra informacija apie Neringos savivaldybę

Pav. 1. Neringos savivaldybės teritorija¹

Neringa – pats ilgiausias (driekiasi apie 50 km) ir labiausiai į vakarus nutolęs miestas Lietuvoje, išsidėstęs Kuršių marios nuo Baltijos jūros skiriančiame Kuršių nerijos pusiasalyje. Savivaldybės teritorijos plotas – 138,4 km², kas sudaro apie 2,7 proc. bendro Klaipėdos apskrities ploto. Neringos savivaldybė apjungia Nidos, Preilos, Pervalkos, Juodkrantės, Alksnynės gyvenvietes. Savivaldybės administracinis centras – Nida – didžiausia gyvenvietė, esanti apie 45 km nuo Smiltynės (Pav. 1). Gyventojų Neringoje – beveik 4 000. Tai mažiausiai gyventojų turinti savivaldybė Lietuvoje, tačiau kartu ir sparčiausiai auganti.

Kuršių nerijos aplinką saugo nacionalinis parkas, kuris čia buvo įsteigtas 1991 m. 2000 m. visa Kuršių nerija įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą kaip kultūrinio kraštovaizdžio vertybė. Su parkui priskirtu Kuršių marių ir Baltijos jūros šelfu bendras Kuršių nerijos nacionalinio parko plotas yra 264,7 km². Pagal VĮ Registrų centro duomenis, Kuršių nerijos sausumos plotas yra apie 97,7 km².

2.2 Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, Neringos savivaldybė organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, būtiną jos teritorijose

¹ <https://geodata.lt/neringos-savivaldybe/>

susidarančioms komunalinėms atliekomis tvarkyti, užtikrina šios sistemos funkcionavimą, organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą ir administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims, jų filialams ir atstovybėms)².

Neringos savivaldybė kartu su kitoms Klaipėdos atliekų tvarkymo regiono savivaldybėmis 2003 metais įkūrė UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras (KRATC), kurios pagrindiniai veiklos tikslai – regioninės atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir administravimas Klaipėdos regione, komunalinių atliekų tvarkymas, komunalinių atliekų sąvartynų ir kitų atliekų tvarkymo objektų statybos, plėtimo ir modernizavimo, saugaus jų eksploatavimo užtikrinimas ir kt.

KRATC pagrindinės veiklos sritys Klaipėdos regione apima atliekų tvarkymą Dumpių sąvartyne, didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buityje susidariusių pavojingų atliekų surinkimo bei apdorojimo ir (ar) žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių Klaipėdos regione eksploatavimą, Klaipėdos mechaninio atliekų rūšiavimo (MA) įrenginių eksploatavimą, taip pat komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimą Klaipėdos miesto ir Neringos savivaldybėse, kitų akcininkų pavestų funkcijų ir užduočių vykdymą.

Siekdama efektyvaus savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, Neringos savivaldybė teisės aktų nustatyta tvarka pavedė KRATC ir atliekų tvarkytojams komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą ir (ar) komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą.

Lentelė 1. Pagrindinės komunalinių atliekų tvarkymo funkcijos ir jas įgyvendinantys komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalyviai Neringos savivaldybėje

Pagrindinės komunalinių atliekų tvarkymo funkcijos	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalyviai
Regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros eksploatacija	UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras (KRATC)
Regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros planavimas ir plėtra	KRATC
Komunalinių atliekų apdorojimas ir šalinimas	KRATC
Komunalinių atliekų surinkimas ir transportavimas	UAB „Ecoservice“
Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas ir transportavimas	UAB „Ecoservice“
Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimas	KRATC
Vietinės rinkliavos administravimas	KRATC

Neringos savivaldybė su KRATC sudarė koncesijos sutartį, kuriai pritarė Neringos savivaldybės taryba 2007 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T1-225 (sutarties naujai redakcijai pritarė 2017 m. kovo 23 d. sprendimu Nr. T1-59). Sutarties pagrindu savivaldybė KRATC

² **Pastaba:** Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neapima gamybos, sveikatos priežiūros veikloje susidarančių atliekų, žemės ūkio, miškininkystės, žvejybos, septikų, taip pat kanalizacijos ir nuotekų valymo atliekų, įskaitant nuotekų dumblą, eksploatuoti netinkamos transporto priemonės ir ne buityje susidarančias statybines atliekas.

pavedė Neringos savivaldybės teritorijoje teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi. Pagal koncesijos sutartį KRATC atsako už komunalinių atliekų, įskaitant ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas, surinkimo ir vežimo paslaugos organizavimą ir teikimą atliekų turėtojams, privalo parinkti atliekų surinkėjus, įgyvendinti kitas Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo plane numatytas priemones. Taip pat KRATC yra įpareigotas organizuoti ir vykdyti savivaldybės tarybos sprendimu nustatytą vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą bei atlikti kitus veiksmus, susijusius su komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimu.

Neringos savivaldybė komunalinių atliekų tvarkymo sistemą savo teritorijoje organizavo pagal Neringos savivaldybės tarybos 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T1-235 patvirtintą *Neringos savivaldybės 2014-2020 m. atliekų tvarkymo planą*, kuris yra atnaujinamas šiuo *Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planu*.

Komunalinių atliekų turėtojams Neringos savivaldybėje teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos:

- mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
- pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų) tvarkymas;
- biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas;
- didelių gabaritų atliekų, įskaitant naudotas padangas bei buityje susidarančias statybines (smulkaus buities remonto) atliekas, tvarkymas;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
- buityje susidarančių pavojingųjų atliekų tvarkymas;
- kitų komunalinių atliekų, už kurių tvarkymo organizavimą pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą atsako savivaldybės, tvarkymas.

2022 m. komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo prieinama ir teikiama visiems Neringos savivaldybės atliekų turėtojams 100 proc.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Neringos savivaldybėje detaliam reglamentuojamas Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis Neringos savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. T1-31 (su vėlesniais pakeitimais).

UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis – VšĮ „Žalioji taškas“, VšĮ „Gamtos ateitis“³ ir VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“⁴ – bei trišales sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo savivaldybėje. Tačiau priėmus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4-2, 7, 10, 11-2 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymą*, savivaldybės (arba jų pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) iki 2022 m. gruodžio 1 d. *Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo* nustatyta tvarka turėjo pradėti procedūras pakuočių atliekų tvarkytojams, kurie teiks komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų

³ VšĮ „Gamtos ateitis“ nuo 2023-01-01 perdavė visas teises ir pareigas, organizuojant gamintojų ir importuotojų pakuočių atliekų tvarkymą, Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“

⁴ VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas panaikintas Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą.

rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslauga, parinkti⁵. O esamos bendradarbiavimo sutartys su pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis per 6 mėnesius nuo pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarčių pasirašymo turės būti pakeistos arba sudarytos naujos, kad atitiktų naujus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* reikalavimus.

Gamintojams ir importuotojams nustatyta pareiga organizuoti atliekų, kurios susidarė naudojant gamintojų ir importuotojų tiektus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais gaminius (elektros ir elektroninę įrangą, baterijas ir akumuliatorius, apmokestinamuosius gaminius, išskyrus baterijas ir akumuliatorius, supakuotus gaminius), tvarkymą ir Vyriausybės nustatytoms atliekų tvarkymo užduotims įvykdyti, Neringos savivaldybėje yra įdiegtos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos. Informacija apie šias sistemas ir jų operatorius pateikta [Lentelė 2](#).

Lentelė 2. Papildančios atliekų surinkimo sistemos Neringos savivaldybėje (2021 m.)⁶

Papildančią sistemą diegiantis / įdiegęs asmuo	Papildančią sistemą eksploatuojantis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra įdiegta papildanti sistema
Asociacija EEPA	Juridinis asmuo, kuriam asociacija EEPA pavedė vykdyti visus arba dalį įsipareigojimų	EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekos
Gamintojų ir importuotojų asociacija		Apmokestinamųjų gaminių, EEĮ, alyvų atliekos, eksploatuoti netinkamos transporto priemonės, pakuotės atliekos

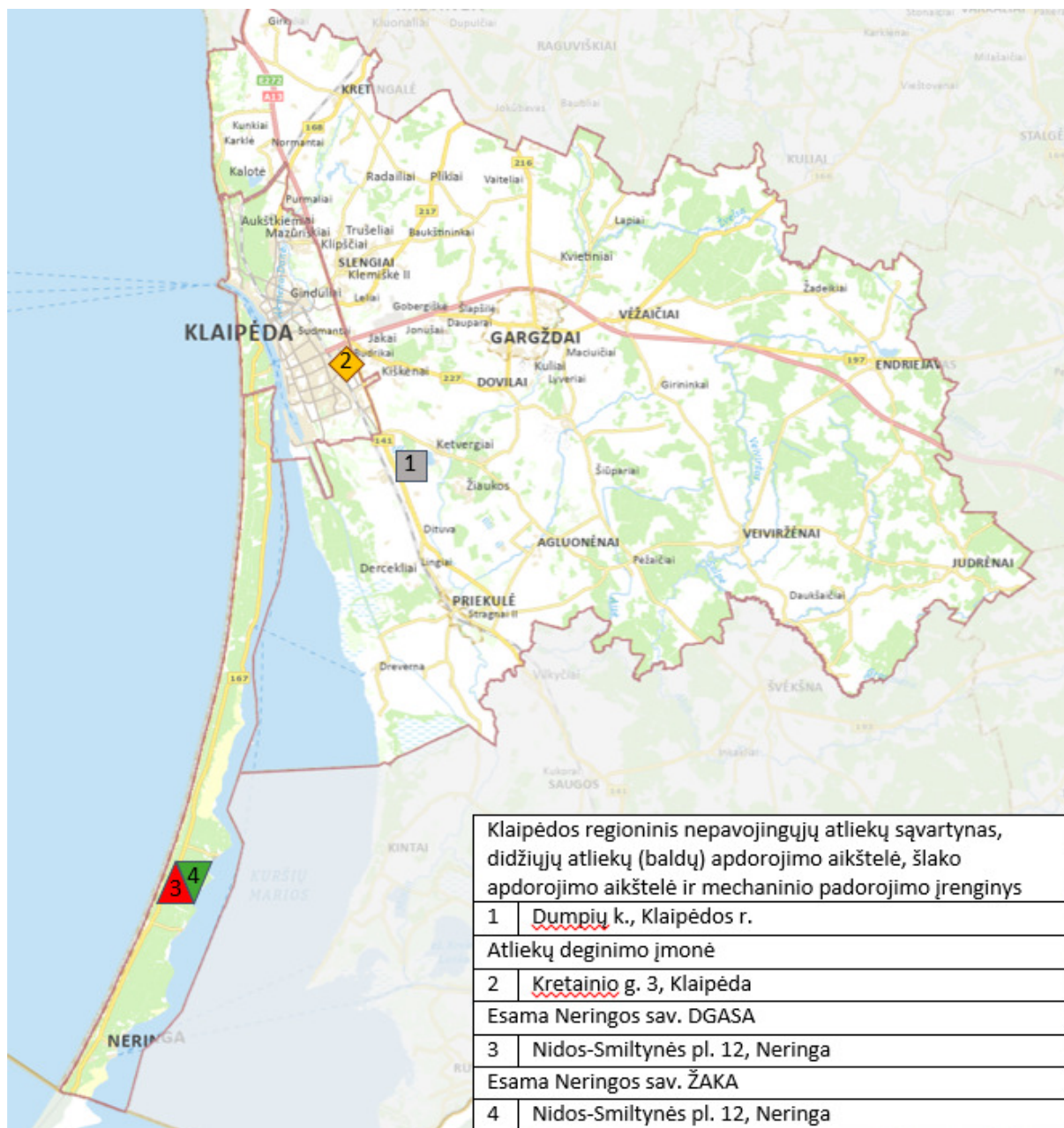
Šaltinis: Savivaldybės ataskaita AAA už 2022 m.

Sukurta komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra Neringos savivaldybėje pateikta [Pav. 2](#).

Neringos savivaldybėje veikia viena didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė (DGASA) kartu su žaliųjų atliekų kompostavimo aikštele (ŽAKA) (Nidos-Smiltynės pl. 12, Neringa), jas eksploatuoja KRATC, aikštelėmis nemokamai gali naudotis Neringos savivaldybės vietinės rinkliavos mokėtojai, išskyrus juridinius asmenis. Regioniniai įrenginiai (Klaipėdos regioninis nepavojingųjų atliekų sąvartynas, didžiųjų atliekų (baldu) apdorojimo aikštelė, šlako apdorojimo aikštelė ir mechaninio apdorojimo įrenginys), kuriuose tvarkomos Neringos savivaldybės komunalinės atliekos, įrengti Dumpių k., Klaipėdos raj. UAB Gren Klaipėda termofikacinėje jėgainėje, esančioje Klaipėdos laisvojoje ekonominėje zonoje, nuo 2013 m. naudojamos po mechaninio apdorojimo išrūšiuotos, perdirbimui nebetinkančios, komunalinės atliekos, iš kurių gaminama šiluma ir elektra.

⁵ Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos (2021-07-01) sudarytos terminuotos pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartys su savivaldybėmis (arba savivaldybių pavedimu – su komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriais), pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis ir atliekų tvarkytojais, kuriuos savivaldybės (arba savivaldybių pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai), bendradarbiaudamos su pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis, parinko viešojo konkurso, organizuoto Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, būdu, galioja iki šiose sutartyse numatyto sutarties galiojimo termino pabaigos.

⁶ Kadangi Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 panaikintas VŠĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą, duomenys apie jos įdiegtas ir 2021 m. veikusias papildančias sistemas nenurodomi

Pav. 2. Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

2.3 Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos kūrimas ir plėtra finansuojama iš ES ir valstybės paramos lėšų, KRATC skolintų lėšų, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, taip pat savivaldybės biudžeto ir kitų lėšų.

2.3.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas

Pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą, atliekų tvarkymo srityje taikomas principas „teršėjas moka“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas, įskaitant išlaidas, patirtas reikiamai atliekų tvarkymo infrastruktūrai įrengti ir jai eksploatuoti, turi apmokėti

pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ir (ar) importuotojas.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodara už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatoma vadovaujantis minėtu „teršėjas moka“ principu, taip pat solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais, kurie apibrėžti *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme*.

Remiantis minėtais principais bei vadovaujantis *Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 71*, Neringos savivaldybė nustato vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį. Nustatant šį dydį, apskaičiuojamos pastovios bei kintamos būtiniosios komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamo turto objektas (objektų rūšių sąrašą nustato Aplinkos ministerija).

Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą yra nustatoma ir administruojama vadovaujantis *Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatais*, patvirtintais Neringos savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 20 d. sprendimu Nr. T1-73 su pakeitimais (naujausi rinkliavos dydžiai patvirtinti 2019 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T1-53).

Neringos savivaldybėje pastoviosios ir kintamosios rinkliavos dedamosios dydis visiems komunalinių atliekų turėtojams priklauso nuo jų valdomo apmokestinamo nekilnojamojo turto objekto paskirties ir bendro ploto. Vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį (Savivaldybės ataskaitos AAA 2022 m. duomenimis) sudaro 5,6 Eur / mėn.

KRATC pagal sutartį su Neringos savivaldybe yra patikėta administruoti vietinę rinkliavą ir vykdyti jos išieškojimo funkcijas. Lėšos komunalinių atliekų tvarkymui savivaldybėje naudojamos pagal savivaldybės tarybos patvirtintas specialiąsias komunalinių atliekų tvarkymo programas.

Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų ne tik atliekų turėtojas, bet ir (arba) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ir (ar) importuotojas. Lietuvoje gamintojo atsakomybės principas jau ilgą laiką taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvų, baterijų ir akumuliatorių bei kitų apmokestinamųjų gaminių (pvz., naudotų padangų) atliekų tvarkymui. Priėmus *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3-3, 25, 28, 30, 32-1, 34-24, 34-25, 34-26, 35 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo antruoju-3 ir aštuntuoju-11 skirsniais įstatymą* šio principo taikymas buvo praplėstas ir palaipsniui pradedamas taikyti drėgnųjų servetėlių, oro balionėlių, tabako gaminių su filtrais, filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, ir žvejybos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, atliekų tvarkymui.

Gaminių ar pakuočių, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, atliekų tvarkymui tenkančių išlaidų finansavimas yra gamintojų ir importuotojų pareiga. Įgyvendinant šią pareigą gamintojai ir importuotojai ar jų licencijuotos organizacijos sudaro *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme* ir (ar) *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme* nurodytas sutartis su savivaldybėmis ar jų įgaliotais komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriais. Išlaidos, kurias pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą* ir (ar) *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą*, privalo finansuoti gamintojai ir importuotojai, nėra įtraukiamos į vietinę rinkliavą.

2.3.2 Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

Remiantis „sąnaudų susigrąžinimo“ principu, mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas būtinausias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas. Taigi vietinės rinkliavos dydžiai Neringos savivaldybėje turi būti nustatomi taip, kad surinktos lėšos padengtų suplanuotas savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, eksploatacijos, plėtros ir administravimo sąnaudas: atliekų tvarkymo sistemos plėtros ir administravimo, vietinės rinkliavos administravimo, atliekų surinkimo ir transportavimo, apdorojimo, naudojimo energijai gauti, šalinimo, sąvartyno eksploataavimo, infrastruktūros plėtros, uždarymo, rekultivavimo, priežiūros po uždarymo bei kitas su atliekų tvarkymu susijusias išlaidas.

Už 2022 m. mokestinių laikotarpį rinkliavos priskaityta Neringos savivaldybėje iš viso 292 402,54 Eur (1,6% daugiau negu 2021 m. – 287 692,30 Eur), iš jų už gyvenamosios paskirties objektus 116 776,99 Eur, negyvenamosios –175 625,55 Eur. Didžiausią vietinės rinkliavos mokėtojų grupę pagal priskaitymus sudaro gyventojai (39,9%) bei viešbučių ir poilsio paskirties objektai (36,2%). 2022 m. Neringos vietinės rinkliavos mokėtojai sumokėjo 286 093,40 Eur vietinės rinkliavos, t. y. 32270,15 Eur arba 10,14% mažiau negu 2021 m. Vis daugiau mokėtojų pasirenka susimokėti vietinę rinkliavą iš karto už visus metus. Vietinės rinkliavos nepriemokos suma Neringoje 2022 m. gruodžio 31 d. padidėjo iki 97 491,51 Eur, t. y. 4 298,56 Eur arba 4,67%, palyginus su 2021 m. gruodžio 31 d. nepriemoka. Sumažėjo bendra nepriemokos dalis, palyginus nesumokėtą sumą su visa priskaityta suma nuo 3 % 2021 m. gruodžio 31 d. iki 2,9% 2022 m. gruodžio 31 d., o mokumas augo nuo 97 % iki 97,1 %.

Klaipėdos regiono savivaldybėse atliekų surinkimo ir transportavimo iki regioninio atliekų šalinimo įrenginio sąnaudos skiriasi ir turi būti paskirstomos tarp viso regiono atliekų turėtojų, vadovaujantis „solidarumo“ principu. Todėl atliekų priėmimo į sąvartyną mokestis diferencijuojamas tokiu būdu, kad bendra vienos tonos komunalinių atliekų tvarkymo kaina visose Klaipėdos regiono savivaldybėse būtų panaši. Dėl šios priežasties visoms Klaipėdos regiono savivaldybėms nustatytas skirtingas sąvartyno „vartų mokestis“. KRATC duomenimis, vienos tonos komunalinių atliekų priėmimo – KRATC „vartų mokestis“ Neringos savivaldybei nuo 2014 m. iki 2019 m. buvo 46,77 Eur (įskaitant PVM), nuo 2019 m. - 49,90 Eur (įskaitant PVM).

Komunalinių atliekų tvarkymo bendrąsias sąnaudas sudaro šių atskirų veiklų sąnaudos:

- komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos;
- DGASA eksploataavimo sąnaudos;
- komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, į kurias įeina Klaipėdos regioninio sąvartyno eksploataavimo, įskaitant uždarymo, rekultivavimo ir priežiūros po uždarymo, ir netinkančių eksploatuoti sąvartynų uždarymo bei priežiūros po uždarymo sąnaudos, komunalinių atliekų atidavimo deginimui sąnaudos, mechaninio komunalinių atliekų apdorojimo proceso sąnaudos, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploataavimo sąnaudos bei bendrosios administracinės ir finansinės investicinės veiklos sąnaudos;
- komunalinių atliekų tvarkymo administravimo sąnaudos bei vietinės rinkliavos administravimo, į kurį įeina vietinės rinkliavos rinkimo organizavimo ir vykdymo (vietinės rinkliavos apskaičiavimo atskiriems subjektams, sąskaitų išrašymo, jų išsiuntimo ir kitos) sąnaudos.

Vidutiniškai Neringos savivaldybėje atliekų surinkimo ir vežimo paslaugos nuo 2019 m. iki 2021 m. pabrango 16 proc. Tam turėjo įtakos kuro brangimas, darbo užmokesčio augimas bei didėjančios transporto priemonių kainos.

Lentelė 3. Komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos, 2019-2021 m.

Savivaldybė	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis, proc.
Neringos sav.	157 443	177 891	182 265	16%

Šaltinis: KRATC, savivaldybės duomenys.

2.3.3 Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas

Su Europos Sąjungos parama Klaipėdos regione sukurta regioninė infrastruktūra – Klaipėdos regioninis sąvartynas, įrengtos atliekų priėmimo ir kompostavimo aikštelės, uždaryti ir rekultivuoti seni sąvartynai bei šiukšlynai, pastatytas regioninis atliekų mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginys (metiniai pajėgumai 75 tūkst. tonų, dirbant viena pamaina).

UAB „Fortum Klaipėda“ (nuo 2021 m. UAB „Gren Klaipėda“) Klaipėdos laisvoje ekonominėje zonoje (LEZ) savo lėšomis pastatė biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę, kurioje elektros ir šilumos energijos gamybai naudojamos po rūšiavimo likusios netinkamos perdirbimui, bet turinčios energetinę vertę atliekos. Taip pat naudojamos gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos, gali būti naudojamas ir biokuras. Investicijų vertė siekė apie 126 mln. EUR. Jėgainė eksploatuojama nuo 2013 m.

Įgyvendinant projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse“, kurio bendra vertė 7,1 mln. EUR (be PVM) ir kuris finansuojamas pagal Lietuvos 2014-2020 metų Europos Sąjungos Struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančią Sanglaudos skatinimo veiksmų programą Sanglaudos fondo ir savivaldybės biudžeto lėšomis, pagerinta rūšiuojamojo surinkimo (konteinerinių aikštelių bei konteinerių) ir Neringos savivaldybėje.

Iš Europos sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0005 „Maisto atliekų apdorojimo infrastruktūros sukūrimas Klaipėdos RATC“ diegiami maisto atliekų apdorojimo pajėgumai (ne mažesni kaip 6 673 t/metus) rūšiuojamuoju būdu iš gyventojų surinktomis maisto atliekomis apdoroti, atskiriant priemaišas ir paruošiant tolimesniam perdirbimui biomase. Projektas bus baigtas įgyvendinti 2023 m., projekto vertė 2,1 mln. EUR, iš kurių 80 proc. sudaro Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšos bei 20 proc. KRATC lėšos.

KRATC įgyvendinus projektą „Maisto atliekų surinkimo infrastruktūros sukūrimas Klaipėdos miesto ir Neringos savivaldybėse“, su APVA dotacija bus įsigyti 376 vnt. maisto atliekų surinkimo konteinerių bei kitų surinkimo priemonių (virtuvinių kibirėlių), skirtų Klaipėdos miesto ir Neringos savivaldybių gyventojams (iš jų Neringos savivaldybei – 40 vnt.), bendra projekto vertė 1,24 mln. Eur su PVM.

2.4 Neringos savivaldybės statistiniai ir atliekų tvarkymo duomenys

2.4.1 Gyventojų skaičius ir būstai

Gyventojai ir namų ūkiai. Didžiausias komunalinių atliekų kiekis susidaro buityje, t. y. pas gyventojus, namų ūkiuose. Komunalinių atliekų kiekis ir sudėtis priklauso nuo daugelio veiksnių: namų ūkio dydžio, gyventojų skaičiaus, jų gyvenamosios vietos (daugiabutis ar

individualus namas, miestas ar kaimas), vartojimo (pajamų) ir t.t. Neringos savivaldybėje didžiausią įtaką komunalinių atliekų susidarymui turi turizmo sektorius bei apsilankantys svečiai.

Savivaldybės duomenimis, 2022 m. Neringos savivaldybėje gyveno 3 903 gyventojai. Kaip pateikta lentelėje žemiau, Neringos savivaldybėje gyventojų skaičius 2013-2022 metų laikotarpiu svyravo, tačiau pastaruosius tris metus auga.

Lentelė 4. Gyventojų skaičius Neringos savivaldybėje, 2013-2022 m.

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
4 414	4 525	4 652	4 725	4 820	5024	3 445	3 639	3 771	3 903

Šaltinis: savivaldybės duomenys.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis⁷, Neringos savivaldybėje 2021 m. buvo 1 795 būstai, iš kurių 1 668 – butai daugiabučiuose namuose, 127 – butai 1-2 butų namuose⁸, t. y. daugiabučiuose namuose gyveno 91% gyventojų.

2022 m. Registrų centro duomenimis, Neringos savivaldybėje iš viso buvo 118 vieno ir dviejų butų gyvenamieji (individualūs) namai ir 147 daugiabučiai namai.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos pajamos vienam namų ūkiui per metus 2021 m. Klaipėdos regione sudarė 16 716 Eur (Lietuvos Respublikoje – 17 568 Eur).

Ūkio subjektai. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 m. sausio 1 d. Neringos savivaldybėje veikė 339 ūkio subjektai, t. y. beveik 70 proc. daugiau nei 2014 m.

2.4.2 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane buvo nustatyta, kad savivaldybės iki 2016 metų privalo užtikrinti, jog visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga. Neringos savivaldybėje viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos užtikrinimas siekia 100 proc. visiems atliekų turėtojams – tiek gyventojams, tiek ūkio subjektams.

2.4.3 Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis

Neringos savivaldybėje surinktų komunalinių atliekų kiekiai nuo 2013 m. pateikti **Lentelė 5**. Iki 2020 m. surenkamų komunalinių atliekų kiekiai svyravo 2,7-3,6 tūkst. t ribose (nevertinant namudinio kompostavimo). Nuo 2020 m. stebima mažėjimo tendencija, kuri siejama ne tik su rūšiuojamojo surinkimo plėtra, tačiau ir su pasikeitusia komunalinių atliekų statistinių duomenų apskaitos sistema (prie komunalinių atliekų nepriskiriamos naudotos padangos ir statybinės atliekos, nors šios atliekos susidaro buityje ir yra surenkamos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, pavyzdžiui, per DGASA).

⁷ Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2021 m. Gyventojų ir būstų surašymo duomenys

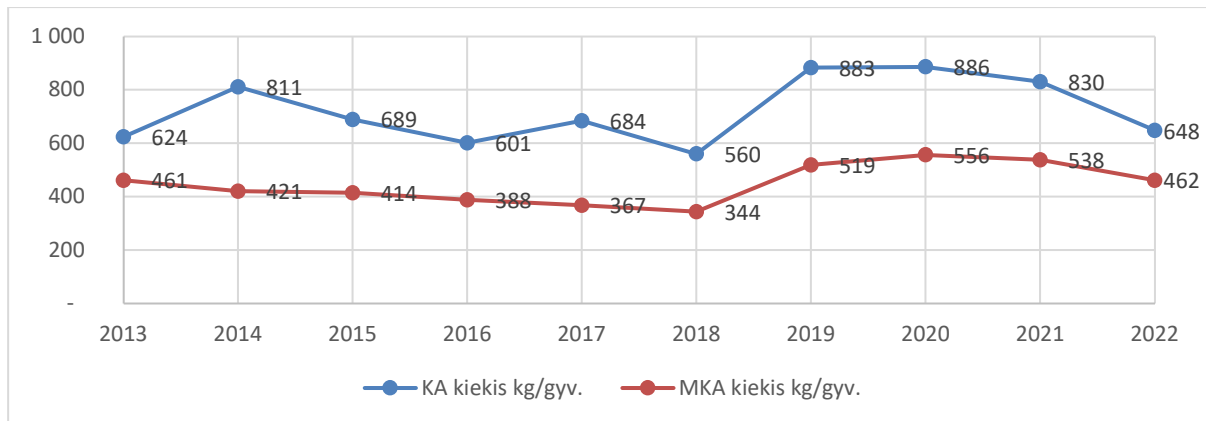
⁸ Valstybės įmonės Registrų centras duomenys

Lentelė 5. Surinktų komunalinių atliekų kiekiai Neringos savivaldybėje 2013-2022 m., tonomis

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mišrios komunalinės atliekos	2 037	1 903	1 928	1 835	1 771	1 729	1 787	2 025	2 027	1 802
<i>Atskirai surinktos komunalinės atliekos</i>	<i>718</i>	<i>1 767</i>	<i>1 277</i>	<i>1 006</i>	<i>1 527</i>	<i>1 086</i>	<i>1 254</i>	<i>1 200</i>	<i>1 103</i>	<i>726</i>
Žaliosios atliekos	62	172	116	114	271	239	305	360	236	242
Pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (popieriaus ir kartono, plastikų, stiklo ir metalų atliekos)	150	154	215	193	242	169	330	270	272	278
Didžiosios atliekos	232	234	462	602	857	525	422	546	538	140
Medienos atliekos			2	2		3				47
Tekstilės atliekos	2	3	4	4	2	2	0	0	7	4
Elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekos	1	4	4	6	6	6	7	24	48	14
Naudotos padangos	7	2	9	-	2	3	2			
Buityje susidarančios pavojingos atliekos	0	0	1	1	1	2	3	0	0	1
Kitos atliekos (statybinės)	264	1 199	464	86	146	138	184			
Iš viso komunalinių atliekų	2 755	3 671	3 204	2 841	3 298	2 815	3 041	3 225	3 130	2 528

Šaltinis: Savivaldybės ataskaitos AAA

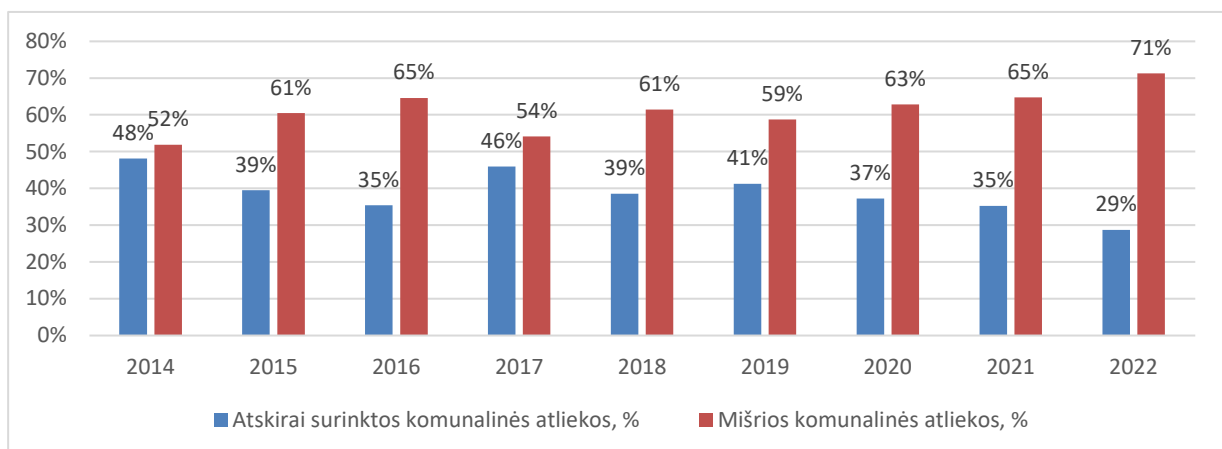
Vienas iš svarbiausių rodiklių reprezentuojančių atliekų susidarymą yra komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam statistiniam gyventojui. Neringos komunalinių atliekų kiekius daugiausiai įtakoja ne nuolatiniai savivaldybės gyventojai, bet atvykstantys turistai. Tačiau šis rodiklis mažoje savivaldybėje yra jautrus gyventojų skaičiaus kaitai – mažiausiai atliekų vienam gyventojui susidarė 2018 m. (Pav. 3), nes šiais metais savivaldybėje buvo registruotas didžiausias gyventojų skaičius (Lentelė 4). 2022 m. vienam Neringos gyventojui komunalinių atliekų susidarė 648 kg, o mišrių komunalinių atliekų – 462 kg/gyventojui. Nuo 2019 m. komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, mažėja. Kaip jau buvo minėta aukščiau, šis sumažėjimas labiau siejamas su pasikeitusia komunalinių atliekų statistinių duomenų apskaitos sistema, nors mažėjo ir atskirai surenkamų atliekų frakcijų kiekiai (žaliųjų, didžiųjų atliekų).

Pav. 3. Surinktų komunalinių atliekų kiekiai Neringos savivaldybėje 2013-2022 m., kg/gyv.

Vertinant pagal atliekų surinkimo būdą (Pav. 3, Pav. 4), Neringos savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos 2022 m. vis dar sudarė didžiąją dalį – 71 % viso surinktų komunalinių atliekų kiekio, atskirai surinktos komunalinės atliekos – apie 29 % (vertinant atliekas, surenkamas tik per savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (KATS)). Kaip matyti iš Pav. 4, rūšiuojamojo surinkimo dalis mažėja, o surenkamų mišrių komunalinių atliekų kiekio dalis išaugo 2022 m. ganėtinai ženkliai.

Neringos savivaldybėje surinktų atliekų sudėtis pavaizduota Lentelė 5. Didžiausią kiekį atskirai surinktų atliekų 2022 m. sudarė pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (11 proc., vertinant nuo viso surinktų komunalinių atliekų kiekio), žaliosios atliekos (10 proc.), didžiosios atliekos ir medienos atliekos (7 proc. kartu).

Pav. 4. Atskirai surinktos ir mišrios komunalinės atliekos 2014-2022 m.

Nuo 2016-ųjų Lietuvoje veikia vienkartinų gėrimų pakuočių užstato sistema, per kurią kasmet surenkama daugiau nei 600 mln. vienkartinų gėrimų pakuočių. Neringos savivaldybėje vienkartinų užstatinių gėrimų pakuočių atliekų surenkama per metus apie 94 t (Lentelė 6).

Lentelė 6. 2021-2022 m. surinktų Užstato administratoriaus pavidimo davėjų pakuočių atliekų kiekis Neringos savivaldybėje, t

Metai	PET, t	Metalinės aliumininės, t	Metalinės plieninės, t	Stiklinės, t	Iš viso vienkartinų užstatinių gėrimų pakuočių, t
2021	14,43	6,45	0,02	73,31	94,21
2022	13,57	7,50	0,07	73,51	94,65

Šaltinis: USAD, 2022 m.

AAA duomenimis, dalis pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, susidarančių įmonėse, įstaigose ir organizacijose ir kurios tvarkomos tiesiogiai perduodant atliekų tvarkytojams, taip pat yra priskiriamos komunalinėms atliekoms. 2020 m. pas juridinius asmenis susidarė ir buvo surinktos 98 t pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų (Lentelė 7).

Vertinama, kad Neringos savivaldybėje išdalintuose namudinio kompostavimo konteineriuose (dėžėse) (110 vnt.) buvo sukompostuota apie 30 tonų biologinių atliekų, kurios nepateko į mišrių komunalinių atliekų konteinerius, t. y. nepateko į komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemą. Detalesnė informacija apie namudinį kompostavimą pateikta 2.7.1 skyriuje.

Taigi įvertinus juridinių įmonių atliekas, vienkartinų gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, namų sąlygomis sukompostuotas žaliąsias atliekas bei per savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas surenkamas atliekas, bendras komunalinių atliekų kiekis Neringos savivaldybėje 2022 m. siekė apie 2,8 tūkst. t.

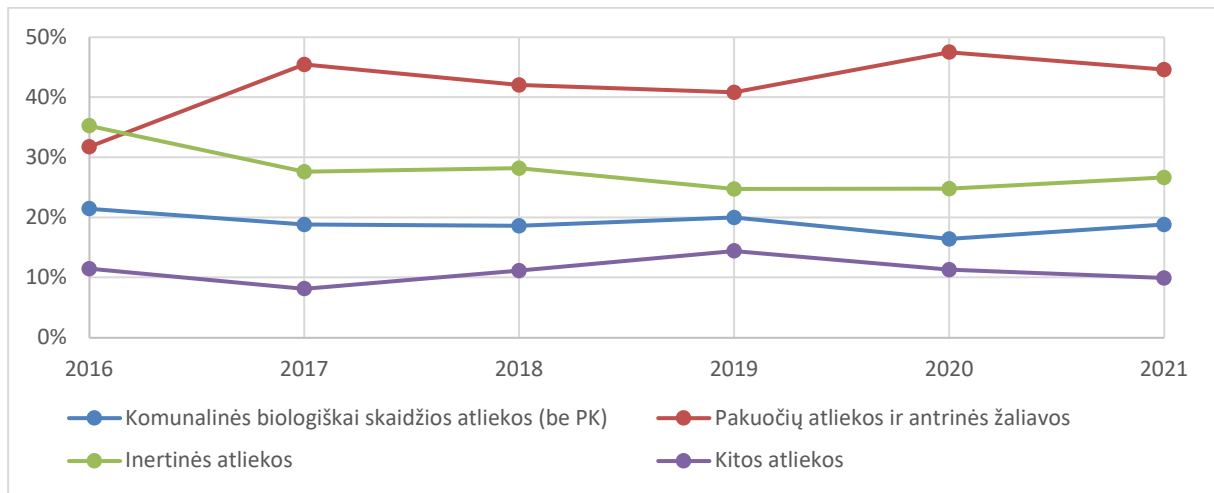
Lentelė 7. Per savivaldybės organizuojamą sistemą, pakuočių užstato sistemą ir juridinių asmenų surinktos bei namų sąlygomis sukompostuotos komunalinės atliekos Neringos savivaldybėje, 2021-2022 m.

Metai	MKA, t	Atskirai per KAT sistemą surinktos atliekos, t	Surinktos pakuotės per užstato sistemą, t	Iš juridinių asmenų surinktos pakuočių atliekos, t (2020 m.)	Namų sąlygomis sukompostuotos ŽA, t	Iš viso KA, t
2021	2 027	1 103	94	98	30	3 352
2022	1 802	726	95	98	30	2 751

Įvertinus atskirai surinktas komunalines atliekas per kitas surinkimo sistemas (pakuočių užstato, juridinių asmenų) bei namų sąlygomis sukompostuotas žaliąsias atliekas, atskirai surinktų komunalinių atliekų kiekiai 2021 m. išaugo iki 40 proc., o 2022 m. preliminariai iki 34 proc., lyginant su visu susidariusiu ir surinktu komunalinių atliekų kiekiu (Lentelė 7).

2012 m. Klaipėdos regioniniame sąvartyne KRATC pradėjo vykdyti į sąvartyną atvežtų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Atliekų sudėties tyrimai vykdomi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-08-31 įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Į Klaipėdos regioninį sąvartyną iš Neringos savivaldybės atvežtų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo apibendrinti (apjungti į stambesnes grupes) duomenys už 2016-2021 m. pateikti Pav. 5. Remiantis mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenimis, į sąvartyną atvežtose mišriose komunalinėse atliekose vyrauja pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (įskaitant popieriaus ir kartono (PK) atliekas – beveik 45 %, inertinės atliekos sudaro apie 27 %, biologiškai skaidžios atliekos sudaro apie 19 % (be PK atliekų), o

visos kitos atliekų frakcijos – apie 10 %. Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai rodo, kad į šį srautą patenka dideli kiekiai nerūšiuotų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų.

Pav. 5. Į Klaipėdos regioninį sąvartyną iš Neringos savivaldybės atvežtų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys (apibendrinti 2016-2021 m. duomenys)

Kitos atliekos

Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje tvarkomos ne tik vietinės rinkliavos mokėtojų komunalinės atliekos, bet ir kitos savivaldybės teritorijoje susidaranti atliekos (pvz., mišrios statybinės ir griovimo atliekos, naudotos padangos, bešeimininkės atliekos). Remiantis KRATC duomenimis, 2022 m. iš neringiškių buvo surinkta 287 tonos mišrių statybinių ir griovimo atliekų bei 2 t naudotų padangų (Lentelė 8).

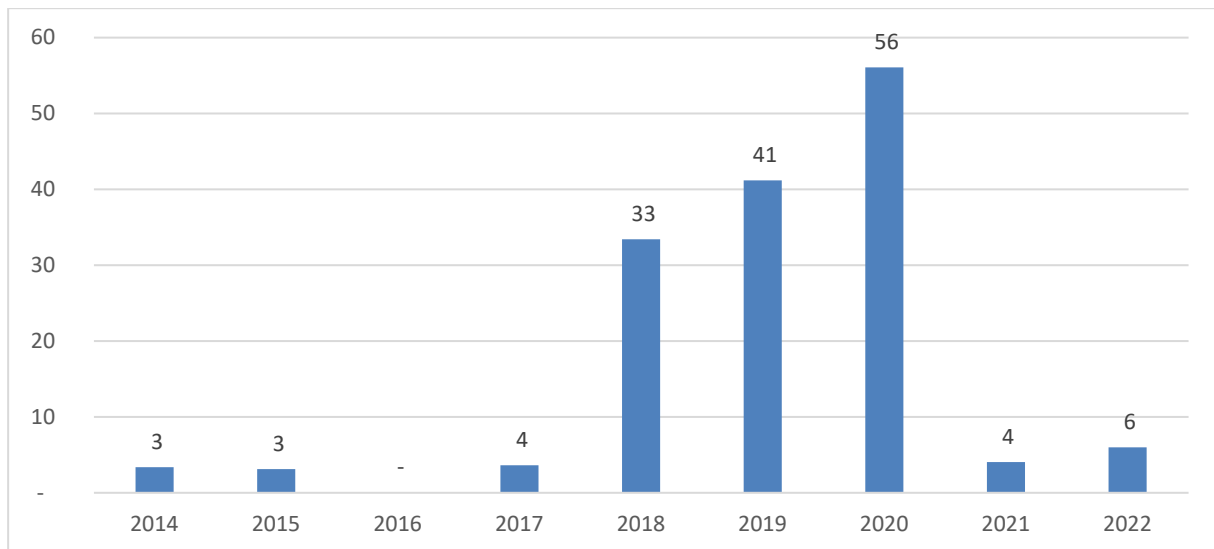
Lentelė 8. Į aikšteles priimti kitų atliekų kiekiai

Atliekų pavadinimas	2021 m. priimtas atliekų kiekis, t	2022 m. priimtas atliekų kiekis, t
Mišrios statybinės ir griovimo atliekos	294	287
Naudotos padangos	3	2

Šaltinis: KRATC.

Remiantis Savivaldybės ataskaitomis, tvarkant aplinką 2022 m. buvo surinktos 6 tonos bešeimininkių komunalinių atliekų, kurių sutvarkymui Neringos savivaldybė papildomai skiria savivaldybės biudžeto ar savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšas. Didžiausią kiekį bešeimininkių atliekų pagal svorį įprastai sudaro statybinės ir griovimo atliekos bei naudotos padangos. Kaip rodo bešeimininkių atliekų analizė, didžiausią dėmesį reikėtų skirti statybinių atliekų bei naudotų padangų susidarymo ir tvarkymo kontrolei užtikrinti, patogesnių šių atliekų rūšiavimo sąlygų gyventojams sudarymui.

Bešeimininkių atliekų daugiausiai buvo surinkta ir sutvarkyta 2020 m. – 56 t per metus, pastaraisiais metais bešeimininkių atliekų kiekis sumažėjo iki 4-6 t/metus (Pav. 6).

Pav. 6. Sutvarkytos bešeimininkės atliekos Neringos savivaldybėje, tonomis, 2014-2022 m.

2.4.4 Sutvarkytų komunalinių atliekų kiekiai

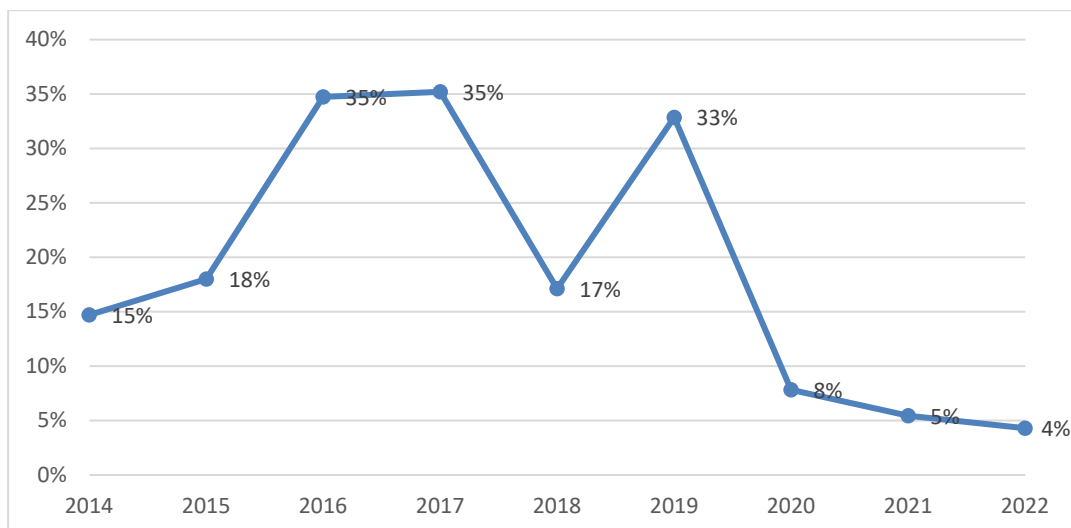
Remiantis savivaldybės duomenimis, didžiausia dalis surinktų ir apdorotų komunalinių atliekų yra nukreipiama į deginimą su energijos išgavimu (UAB „Gren Klaipėda“) (daugiau kaip 1,5 tūkst. t kasmet), perdirbama vidutiniškai 800 t., o pašalinama labai nedaug – 2022 m. buvo pašalinta tik 109 t komunalinių atliekų iš visos Neringos savivaldybės (Lentelė 9).

Lentelė 9. Sutvarkyti komunalinių atliekų kiekiai Neringos savivaldybėje, 2011-2022 m.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Surinkta KA, t	3 671	3 186	2 841	3 298	2 815	3 041	3 225	3 427	2 528
Perdirbta/ panaudota pakartotinai KA, t	3 131	2 614	1 855	2 137	797	446	998	1 250	656
Sudeginta KA, t					1 536	1 596	1 975	1 991	1 763
Pašalinta KA, t	539	573	986	1 161	481	999	252	186	109

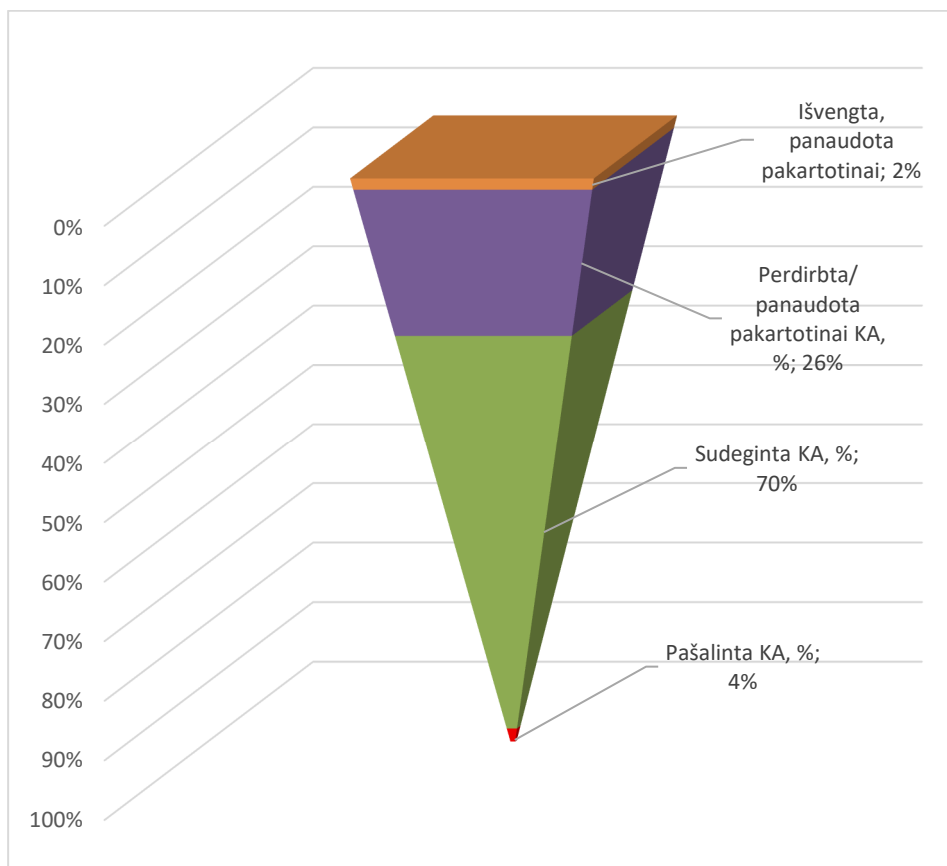
Šaltinis: Savivaldybės ataskaitos AAA už 2011-2022 m.

Neringos savivaldybė jau šiuo metu yra įvykdžiusi valstybinę komunalinių atliekų tvarkymo užduotį – iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) (Pav. 7), tačiau vis dar sudeginama komunalinių atliekų apie 2-3 kartus daugiau negu perdirbama. Kaip matyti iš pateiktų duomenų, nuo 2021 m. sąvartyne šalinamas 4-5 proc. visų komunalinių atliekų, surinktų Neringos savivaldybėje.

Pav. 7. Neringos savivaldybės komunalinių atliekų šalinimas 2011-2022 m.

Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane numatyta, kad visi atliekų tvarkymo subjektai (valstybinio, regioninio ir savivaldybių reguliavimo, planavimo, organizavimo, kontrolės subjektai, gamybos ir prekybos įmonės, GI, jų organizacijos, atliekų tvarkytojai, atliekų turėtojai ir darytojai) turi imtis visų priemonių, kad būtų užtikrintas atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas. **Pav. 8** grafiškai pateiktas Neringos savivaldybės komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimas 2022 m.

Pav. 8. Neringos savivaldybės komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimas 2022 m.

Kaip matyti iš grafiko, puikiai susitvarkyta su komunalinių atliekų šalinimo sumažinimu, atliekų šalinama minimaliai. Ateityje pagrindinis dėmesys turės būti skiriamas komunalinių atliekų perdirbimui padidinti ir deginimui sumažinti. Kol kas kiekybiškai sunku įvertinti, kiek komunalinių atliekų buvo išvengta (nepateko į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą), nes tokios atliekos nėra apskaitomos, nors įvairios atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo iniciatyvos yra plėtojamos.

Detalesnė informacija apie komunalinių atliekų susidarymą, surinkimą ir tvarkymą Neringos savivaldybėje pateikta tolimesniuose 2.5-2.8 skyriuose.

2.5 Mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Remiantis savivaldybės duomenimis, Neringos savivaldybėje 2022 m. buvo surinkta 1,8 tūkst. t mišrių komunalinių atliekų (Lentelė 10). Kaip matyti iš analizuojamų duomenų, surenkamų mišrių komunalinių atliekų kiekiai kasmet yra panašūs, išskyrus 2020 m. ir 2021 m., kuomet buvo surinkta virš 2,0 tūkst. t mišrių atliekų, o 2022 m. šių atliekų buvo surinkta 5 proc. mažiau, lyginant su 2014 m.

Lentelė 10. Surinkti mišrių komunalinių atliekų kiekiai, tonomis, 2014-2022 m.

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis
1 903	1 928	1 835	1 784	1 729	1 787	2 025	2 027	1 802	-5%

Šaltinis: Savivaldybės ataskaitos AAA už 2014-2021 m.

Kaip jau buvo minėta aukščiau, surenkamų mišrių komunalinių atliekų kiekius daugiausiai įtakoja turizmas, todėl pandemiais metais jų susidarė daugiau.

2.5.1 Mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema

Neringos savivaldybėje mišrių komunalinių atliekų surinkimui taikoma konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Mišrioms komunalinėms atliekoms surinkti naudojami įvairių dydžių antžeminiai ir požeminiai konteineriai. Dažnai į tuos pačius kolektyvinius konteinerius metamos tiek gyventojų, tiek įmonių ir organizacijų mišrios komunalinės atliekos.

Mišrios komunalinės atliekos surenkamos apvažiavimo būdu pagal iš anksto atliekų surinkėjo sudarytą ir su KRATC/ Neringos savivaldybe suderintą grafiką, apie kurį turi būti informuoti atliekų turėtojai.

Neringos savivaldybėje konkurso būdu parinktas komunalinių atliekų vežėjas – UAB „Ecoservice“ teikia platesnę, nei tik mišrių komunalinių atliekų, surinkimo paslaugą, t. y. aptarnauja ir kitų atliekų (antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų) konteinerius, apvažiavimo būdu teikia didelių gabaritų surinkimo paslaugas. BĮ „Paslaugos Neringai“ teikia buityje susidarantių pavojingųjų atliekų, didelių gabaritų ir žaliųjų atliekų surinkimo paslaugas (Lentelė 11).

Lentelė 11. Komunalines atliekas surenkančios įmonės Neringoje

Įmonės pavadinimas	Sutartis su savivaldybe / administratoriumi	Surenkamos atliekos						
		Mišrios	AŽ ir pakuočių	Didelių gabaritų	Žaliosios	Pavojingosios	EEĮ	Tekstilės
UAB „Ecoservice“	X	X	X	X	X	-	-	-
BĮ „Paslaugos Neringai“	X	-	-	X	X	X	-	-

Šaltinis: Savivaldybės ataskaita AAA už 2021 m., atliekų tvarkytojų duomenys.

Neringos savivaldybės teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos į Mechaninį atliekų apdorojimo (MA) įrenginį, esantį Dumpių kaime (Klaipėdos rajone) tolimesniam tvarkymui. Po atliekų apdorojimo (rūšiavimo) likusios netinkamos perdirbti ir turinčios energetinę vertę nepavojingosios komunalinės atliekos yra perduodamos energijai gauti, atskirtos mineralinės medžiagos naudojamos sąvartyno šlaitų formavimui ir pan. Klaipėdos regioniniame sąvartyne šalinamos tik netinkamos perdirbti atliekos, o neapdorotos mišrios komunalinės atliekos nėra šalinamos. Atliekų, priamamų į MA įrenginius, priėmimo tvarką tvirtina KRATC, kuris vykdo MA įrenginių operatoriaus funkcijas.

Lentelė 12 pateiktas Neringos savivaldybės mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.

Lentelė 12. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.

Aptarnaujami mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai	Minimalūs ištuštinimo dažniai
Kolektyvinio naudojimo konteineriai	nuo birželio 1 d. iki rugsėjo 15 d. – kasdien;
Individualiose namų valdose esantys konteineriai	kitu metu – Nidoje, Juodkrantėje – 3 kartus per savaitę, Preiloje – 2 kartus per savaitę, o Pervalkoje – 1 kartą.
Juridinių asmenų konteineriai	

Šaltinis: Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės ir atliekų tvarkytojų informacija

2.5.2 Mechaninio apdorojimo įrenginiai, jų pajėgumai ir sutvarkyti kiekiai

Nuo 2015 m. veikia Klaipėdos regioninis mechaninio apdorojimo (MA) įrenginys (Dumpių k., Klaipėdos r.), kuriame rūšiuojamos mišrios komunalinės atliekos ir kurio pajėgumas siekia 75 000 t/m dirbant viena pamaina ir 125 000 t/m, dirbant dviem pamainomis. MA įrenginio paskirtis – iš mišrių komunalinių atliekų srauto atskirti: antrines žaliavas (popierius ir kartonas (19 12 01) ir jų pakuotės (15 01 01); kombinuotosios pakuotės (15 01 05); juodieji metalai (19 12 02); spalvotieji metalai (19 12 03); metalinės pakuotės (15 01 04); plastikai ir guma (19 12 04); plastikinės (kartu su PET) pakuotės (15 01 02); stiklas (19 12 05) ir jo pakuotės (15 01 07); medinės pakuotės (15 01 03)); atliekas, nebetinkančias perdirbimui, tačiau turinčias energetinę vertę (atgautas kietasis kuras, kurio kalingumas ≥ 11 MJ/kg, drėgnumas ≤ 35 %) (19 12 10); biologiškai skaidžias atliekas, kurios toliau naudojamos kaip žemo kalingumo degiosios atliekos (kalingumas ≥ 6 MJ/kg, drėgnumas ≤ 65 %) (19 12 12); inertines atliekas (smėlį, akmenis, žemę) (19 12 09), atsitiktinai su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenkančias stambių gabaritų atliekas (20 03 07); nebenaudojamą elektros ir elektronikos įrangą (nenurodyta 16 02 09-16 02) (16 02 14); atliekų rūšiavimo metu susidariusias atliekas, nebetinkamas naudojimui ir energijai gauti (19 12 12). MA įrenginį eksploatuoja KRATC, didelis dėmesys skiriamas kvapų prevencijai. MA įrenginyje išrūšiuojama 1,5-4,0 proc. perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų (Lentelė 13).

Lentelė 13. Mišrių komunalinių atliekų apdorojimas MA įrenginyje ir tolimesnis tvarkymas, 2016-2022 m.

Metai	Iš Klaipėdos regiono savivaldybių gautas MKA kiekis, t/m.	Iš MKA atskirtų antrinių žaliavų (įskaitant pakuotes) kiekis, t/m.	Atiduotas perdirbti ar kitaip panaudoti antrinių žaliavų kiekis, t/m.	Paruoštų deginimui atliekų kiekis, t/m.	Po apdorojimo perduotas energijai gauti atliekų kiekis, t/m.	Likusių po apdorojimo atliekų pašalintas sąvartyne, t/m.	Likusių po apdorojimo atliekų panaudotas sąvartyne, %	Neringos sav. MKA dalis, %
2022	93 640	1 348	1 488	85 676	85 243	1 195	5 421	2%
2021	98 715	2 496	2 554	86 087	95 319	1 491	8 641	2%

Metai	Iš Klaipėdos regiono savivaldybių gautas MKA kiekis, t/m.	Iš MKA atskirtų antrinių žaliavų (įskaitant pakuotes) kiekis, t/m.	Atiduotas perdirbti ar kitaip panaudoti antrinių žaliavų kiekis, t/m.	Paruoštų deginimui atliekų kiekis, t/m.	Po apdorojimo perduotas energijai gauti atliekų kiekis, t/m.	Likusių po apdorojimo atliekų kiekis pašalintas sąvartyne, t/m.	Likusių po apdorojimo atliekų kiekis panaudotas sąvartyne, %	Neringos sav. MKA dalis, %
2020	99 410	2 888	2 734	90 073	90 073	1 145	0	2%
2019	101 597	2 553	2 553	90 690	89 511	1 197	0	2%
2018	104 623	3 184	2 807	93 239	97 947	0	8 494	2%
2017	108 781	4 030	4 559	95 483	102 473	0	9 753	2%
2016	10 2928	4 225	3 341	89 114	94 647	4 120	5 469	2%

Šaltinis: KRATC.

Išrūšiuotos netinkamos perdirbti komunalinės atliekos, turinčios energetinę vertę, vežamos deginimui į atliekų termofikacinę jėgainę Klaipėdoje (2.5.4 skyrių). MA įrenginyje atskirtos antrinės žaliavos realizuojamos perdirbimui, inertinės atliekos panaudojamos sąvartyne kelių tvarkymui ar pašalintų atliekų perdengimui ir tik visai nedidelis kiekis 1,2 – 1,5 proc. yra šalinama sąvartyne.

2.5.3 Komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai

Klaipėdos regioninis sąvartynas įrengtas Dumpių k., Klaipėdos r., 14 km atstumu nuo didžiausio atliekų susidarymo šaltinio Klaipėdos regione – Klaipėdos miesto, nuošalioje, retai apgyvendintoje vietovėje. Šalia Klaipėdos regioninio sąvartyno nėra mokyklų, ligoninių, saugomų teritorijų, kultūros vertybių, apylinkės nepasizymi jautriomis aplinkos poveikiui teritorijomis.

Sąvartyno 1-2 sekcijos, kurių projektinė talpa 1,5 mln. t, pradėtos eksploatuoti 2008 m. balandžio 1 d. Šių sekcijų likutinė talpa 2021 m. pabaigoje buvo apie 55 000 t, todėl buvo priimtas sprendimas įrengti likusią 3-iają sekciją, o pirmąsias 2 dalinai uždengti, kad būtų sumažintas kvapų sklidimas ir filtrato kiekis. 3 sekcija pradėta eksploatuoti 2022 m. Šiame sąvartyne, kurio kaupas užima 10,3 ha plotą, iš viso tilps apie 2,5 mln. tonų atliekų. 3-iosios sekcijos plotas – 3,27 ha, talpa – 1 mln. t nepavojingųjų atliekų, planuojamas eksploatavimo laikas – iki 10 metų. Planuojama sąvartyno eksploatacijos pabaiga yra 2030 m., o rektivacijos pradžia – 2031 m., tačiau faktinis eksploatacijos laikas priklausys nuo tinkamo atliekų sluoksnių sutankinimo ir nuo kitų aplinkybių, todėl sąvartyno 3-ioji sekcija gali būti eksploatuojama ir po 2030 m. iki pilno užpildymo. Klaipėdos regioninį sąvartyną eksploatuoja KRATC.

Sąvartyno kaupo aukštis virš žemės paviršiaus projektuojamas 30-35 m. Sąvartyno zonoje įrengta filtrato surinkimo sistema su 2 mm storio membrana iš aukšto tankumo polietileno. Virš membranos paklotas 500 mm storio drenažinis smėlio sluoksnis, kuriame sumontuotas filtrato drenažo vamzdynas iš perforuotų polietileningų vamzdžių su žvirgždo apsauginiu sluoksniu. Drenažine sistema surinktas filtratas automatizuotomis filtrato surinkimo siurblinėmis paduodamas į filtrato kaupyklą, o po to filtrato ir mišrių nuotekų siurblinės pagalba nuvedamas į Neringos biologinius nuotekų valymo įrenginius. Visose nuotekų linijose įrengtos monitoringo sistemos, išspėjančios apie bet kokį nuotėkį į gamtinę aplinką.

Sąvartyno kaupe II-ame sąvartyno eksploatavimo etape įrengta susidariusių dujų surinkimo sistema. Visos sąvartyne surinktos dujos tiekiamos į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų valymo įrenginius, kur jos paverčiamos į naudingą energiją. Dėl remonto ar kitų priežasčių neveikiant AB „Klaipėdos vanduo“ generatoriams, sąvartyno dujos gali būti deginamos deginimo žvakėje.

Sąvartyne įrengta asbesto šalinimo sekcija, kurios projektinis pajėgumas 50 tūkst. t arba 3,3 tūkst. t per metus.

Sąvartyno teritorijoje įrengta dugno pelenų (šlako) apdorojimo aikštelė, kurios pajėgumas 90 tūkst. t per metus (60 tūkst. t vienu metu laikomas kiekis). Šią aikštelę įrengė KRATC ir 2020 m. sutartiniais pagrindais perdavė eksploatuoti UAB „Gren Lietuva“.

Klaipėdos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne 2022 m. bendras pašalintas atliekų kiekis sudarė – 38,8 tūkst. t, savivaldybių pašalintas atliekų kiekis – 4,4 tūkst. t, tame tarpe komunalinių atliekų – 1,5 tūkst. t (0,8 % nuo bendro regione susidariusio komunalinių atliekų kiekio). Neringos savivaldybės pašalinti atliekų kiekiai pateikti **Lentelė 9**.

2.5.3.1 Šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekiai

Kaip pateikta **Lentelė 14**, biologiškai skaidžios atliekos iš Neringos savivaldybės faktiškai nėra šalinamos sąvartyne. Todėl Neringos savivaldybė įvykdė *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane* Neringos savivaldybei nustatytą užduotį dėl leistinų šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekių 2014-2022 m. laikotarpiu.

Lentelė 14. Pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekiai, 2016-2022 m.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Leistinas pašalinti BSA kiekis, t	303	303	269	269	236	236	236
Pašalintas BSA kiekis, t	0	0	0	0	0	0,42	0
Užduoties vykdymas	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip

Šaltinis: KRATC.

Pagrindine komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduoties įvykdymo sąlyga galima įvardinti tai, kad nuo 2013 m. Klaipėdos regioniniame sąvartyne išrūšiuotos mišrios komunalinės atliekos naudojamos energijos gamybai biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje Klaipėdoje.

2.5.4 Atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiai ir jų pajėgumai

Klaipėdos LEZ teritorijoje nuo 2013 m. veikia UAB „Fortum Klaipėda“ (nuo 2021 m. UAB „Gren Klaipėda“) pirmoji Lietuvoje biokuro ir atliekų termofikacinė jėgainė, kurioje netinkančios perdirbti turinčios energetinę vertę komunalinės atliekos panaudojamos energijos gamybai. Jėgainės statybai parinktas sklypas pramoninėje miesto zonoje, toliau nuo gyvenamųjų teritorijų, su gerai išvystyta inžinerine infrastruktūra – ryšių, elektros, vandentiekio ir nuotekų tinklais, šilumos bei karšto vandens tiekimo tinklais, dujotiekiu. Artimiausia gyvenamoji teritorija – Lypkių gyvenvietė/sodyba nutolusi maždaug 390 m, Švepelių gyvenvietė/sodyba – 600 m, artimiausias gyvenamasis daugiabutis namas, esantis Klaipėdos miesto gyvenamajame rajone – Vingyje, nutolęs apie 800 m nuo jėgainės. Jėgainės elektrinė galia siekia 20 MW, o šiluminė galia – 67 MW. Jėgainė veikia ištisus metus. Jėgainė per metus pajėgi sudeginti iki 255 tūkst. tonų atliekų⁹. Kaip pagalbinis kuras jėgainės paleidimo ir stabdymo metu naudojamos gamtinės dujos.

Per 2021 m. UAB „Gren Klaipėda“ elektrai ir šilumai pagaminti sunaudojo 724 680 MWh kuro mišinio (per 2020 m. 704 705 MWh), kuriame atsinaujinantys ištekliai (biokuras ir biologiškai

⁹ Šaltinis: UAB „Gren Klaipėda“ internetinė svetainė: <https://gren.com/lt/energija-is-atlieku/>

skaidi dalis atliekose) sudarė 49,1 procentus (2020 m. 49,5 proc.). 2021 metais sudeginta 140 456 tonų komunalinių atliekų (102 336 tonos iš KRATC, 38 120 tonos iš kitų regionų), 115 782 tonos pramoninių atliekų ir 0 tonų biokuro (2020 metais sunaudota 139 882 tonų komunalinių atliekų ir 111 355 tonos pramoninių atliekų)¹⁰.

Neringos savivaldybės panaudoti energijos gamybai atliekų kiekiai pateikti **Lentelė 9**.

2.6 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas ir tvarkymas

2013 m. Neringos savivaldybėje rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu buvo surinkta 150 t pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (stiklo, popieriaus ir kartono, plastikų ir metalo atliekų) (**Lentelė 5**), o 2022 m. – jau 278 t (**Lentelė 15**). 2022 m. 95 proc. visų surinktų antrinių žaliavų buvo surinkta konteinerine sistema. Lyginant su Neringos savivaldybėje susidariusių komunalinių atliekų kiekiu, atskirai surinktos antrinės žaliavos sudarė tik apie 11 %.

Lentelė 15. Neringos savivaldybėje atskirai surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas, pagal surinkimo būdą, 2021 – 2022 m.

Metai	Kiekis surinktas konteineriuose, t	Kiekis, surinktas DGASA, t	Kiekis, surinktas apvažiuojant atliekų turėtojus, t	Kiekis, surinktas kitomis priemonėmis, t	Visas surinktas kiekis, t
2021	204	21	47	-	272
2022	263	15	-	-	278

Šaltinis: Savivaldybės ataskaitos AAA už 2021 m. ir 2022 m.

Pagal atliekų medžiagiškumą, daugiausia savivaldybėje surenkama stiklo ir popieriaus bei kartono atliekų (**Lentelė 16**).

Lentelė 16. Neringos savivaldybėje atskirai surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas, 2021 – 2022 m.

Metai	Plastikų atliekos, t	Popieriaus/kartono atliekos, t	Stiklo atliekos, t	Metalų atliekos, t	Kombinuotosios pakuotės atliekos, t	Iš viso, t:
2021	59	87	112	14	1	272
2022	58	83	126	11	2	278

Šaltinis: Savivaldybės ataskaitos AAA už 2021 m. ir 2022 m.

Kaip buvo minėta anksčiau, nuo 2016-ųjų Lietuvoje veikia vienkartinę gėrimų pakuočių užstato sistema. Savivaldybėje 2021-2022 m. surinktos užstatinės pakuotės pagal rūšis pateiktos **Lentelė 6**, o bendri kiekiai nuo užstato sistemos įdiegimo pradžios – **Lentelė 17**. Kaip matyti iš pateiktų duomenų, surenkamų vienkartinės užstatinės pakuotės atliekų kiekiai kasmet po truputį didėja.

Lentelė 17. Klaipėdos regione surinktos vienkartinės užstatinės pakuotės atliekos, tonomis

Savivaldybė	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Neringos sav.	44	49	56	58	75	94	95

Šaltinis: USAD, 2023 m.

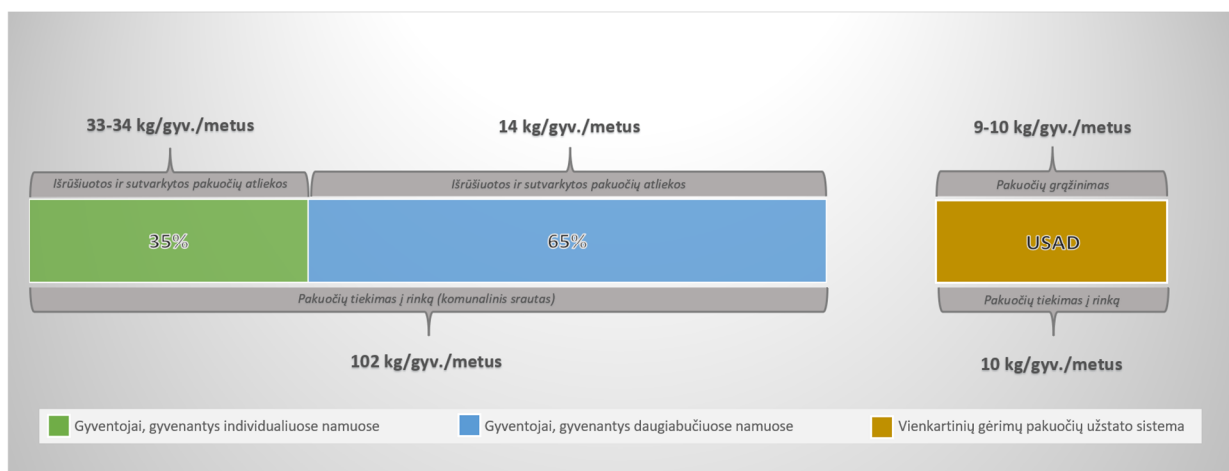
Palyginti su tais kiekiais, kuriuos būtų galima atskirti iš komunalinių atliekų srauto, atskirai surenkama vis dar nedaug antrinių žaliavų, o neišrūšiuotos antrinės žaliavos patenka į mišrias

¹⁰ Šaltinis: UAB „Gren Klaipėda“ Nepriklausomo auditoriaus išvada, metinis pranešimas ir finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius 2021 m. gruodžio 31 d. https://grenweb01.blob.core.windows.net/gren-web-production/2022/05/gren-klaipeda_finansine-ataskaitomybe_2021.pdf

atliekas. Vertinama, kad 2022 m. į mišrių komunalinių atliekų srautą (konteinerius) pateko apie 800 tonų antrinių žaliavų (Pav. 5). Klaipėdos regioniniame MA rūšiavimo įrenginyje iš MKA srauto kasmet išrūšiuojama tik 2,5-4,0 proc. perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų. Likusios antrinės žaliavos kartu su kitomis degiosiomis komunalinėmis atliekomis panaudojamos energijos gamybai biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje Klaipėdoje.

AAA duomenimis, 2020 m. į Lietuvos rinką buvo išleista vidutiniškai 136 kg pakuočių vienam statistiniam Lietuvos gyventojui, iš kurių 10 kg/gyv./metus sudarė užstatinės vienkartinės gėrimų pakuotės, 24 kg/gyv./metus – įmonių savoms reikmėms sunaudojamos pakuotės bei 102 kg/gyv./metus visos kitos pakuotės, kurias būtų galima prilyginti pakuotėms, kurių atliekos galėtų susidaryti komunaliniame sraute.

Kaip matyti iš Pav. 9 ir Lentelė 18 pateiktos analizės, efektyviausia yra vienkartinės gėrimų pakuočių užstato sistema – vertinant pagal 2020 m. pakuočių išleidimą į Lietuvos rinką, šios sistemos efektyvumas Klaipėdos regione siekia 100 proc. Neringos savivaldybėje per USAD sistemą surenkama 2-2,5 karto daugiau užstatinių pakuočių nei vidutiniškai Klaipėdos regione. Antroje vietoje pagal efektyvumą ir rezultatyvumą¹¹ yra pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas individualiais konteineriais. Tačiau Klaipėdos regione tik 35 proc. gyventojų gyvena individualiuose namuose, o Neringoje dėl kurortinės vietovės ypatumų nėra naudojami individualūs konteineriai pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimui. Patys žemiausi rūšiavimo rezultatai (mažiausi tinkamai išrūšiuoti ir sutvarkyti kiekiai) yra daugiabučiuose gyvenančių gyventojų, kurie naudojami bendro naudojimo konteineriais (Pav. 9), tad ateityje turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys šiai tikslinei grupei, skatinant rūšiuoti atliekas ir naudotis jau sukurta rūšiavimo infrastruktūra. Tai aktualu ir Neringos savivaldybei, nes joje pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimui naudojami tik bendro naudojimo konteineriai.

Pav. 9. Rūšiavimo sistemų efektyvumas Klaipėdos regione, 2020-2021 m.

¹¹ Vertinant tik sutvarkytus kiekius, t.y. nevertinant priemaišų.

Lentelė 18. Konteinerinėje ir užstato sistemoje Neringos savivaldybėje ir Klaipėdos regione surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų palyginimas

Teritorija	Kolektyviniais konteineriais surinktas ir sutvarkytas grynasis antrinių žaliavų kiekis (be priemaišų), t			Kolektyviniais konteineriais surinktas ir sutvarkytas grynasis antrinių žaliavų kiekis (be priemaišų), kg/gyv.			Per USAD sistemą surinktas ir sutvarkytas vienkartinį užstatinių pakuočių atliekų kiekis, t			Per USAD sistemą surinktas ir sutvarkytas vienkartinį užstatinių pakuočių atliekų kiekis, kg/gyv.		
	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
	Neringos sav.	117	96	119	31	26	30	75	94	95	20	25
Klaipėdos regionas	3 106	3 132	3 494	14	14	16	3 177	3 601	3 655	9	10	10

Šaltinis: VŠĮ „Gamtos ateitis“, USAD duomenys.

2022 m. pavasarį Aplinkos ministerijos iniciatyva atlikta visuomenės apklausa atskleidė, kad visas namų ūkyje susidarantis atliekas rūšiuoja 60 proc. Lietuvos gyventojų, 5 proc. daugiau nei 2020 m. Dar 29 proc. apklaustųjų rūšiuoja dalį atliekų. Labiausiai tai daryti motyvuoja noras saugoti aplinką – žmonės rūšiuodami siekia, kad kuo mažiau atliekų keliautų į sąvartyną, o kuo daugiau taptų žaliavomis ir energijos šaltiniu. Rūšiuoti skatina ir atliekų tvarkymo išlaidų mažinimas, nemokamas atliekų išvežimas. Nerūšiuojančių ar rūšiuojančių tik dalį atliekų buvo klausiama, ko trūksta, kad jie pradėtų tinkamai tvarkyti atliekas. Dažniausiai jie nurodė, kad reikėtų daugiau atliekų rūšiavimo konteinerių – 58 proc. Daugiau nei pusė nerūšiuojančių atliekų teigia, kad to nedaro nes, jų manymu, išrūšiuotos atliekos sumaišomos su komunalinėmis atliekomis. Kiek daugiau nei trečdalis nurodė, kad rūšiavimo konteineriai yra pernelyg toli nuo jų namų. Dauguma (75 proc.) apklaustųjų nurodė, kad prie jų namų yra visi rūšiavimo konteineriai ir ši dalis per metus išaugo 4 proc. Tuo metu namų ūkių, prie kurių nėra rūšiavimo konteinerių, mažėja, jų yra tik 10 proc., dažniau tai nurodė kaimų gyventojai.

2023 m. pradžioje Gamintojų ir importuotojų asociacijos „Gamtos ateitis“ užsakymu atlikta gyventojų apklausa parodė, kad pakuočių atliekas rūšiuoja 76 proc. Lietuvos gyventojų – atliekas visada rūšiuoja 36 proc., ne visada, bet dažnai – 40 proc. 18-likos metų ir vyresnių žmonių. Kad niekada nerūšiuoja atliekų, atsakė tik 9 proc. gyventojų – kiek dažniau bedarbiai, namų šeimininkės ir senjorai.

Iš kasmet atliekamų gyventojų apklausų šalies mastu matyti, kad kasmet rūšiuojančių gyventojų dalis auga.

Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra

Neringos savivaldybėje pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos renkamos konteineriais, per DGASA bei kitomis priemonėmis (pavyzdžiui, per USAD sistemą) (Lentelė 15). Informacija apie Klaipėdos regiono savivaldybių naudojamus pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerius pateikta

Lentelė 19. Neringos savivaldybėje dėl Kuršių nerijos ypatumų atliekų rūšiavimui naudojami tik kolektyviniai konteineriai, tačiau jų tinklas yra gerai išvystytas, atsižvelgiant į vasaros metu išaugantį svečių ir turistų skaičių.

Lentelė 19. Naudojami kolektyviniai pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų konteineriai Neringos savivaldybėje (2022 m.).

Daugiabučiai gyvenamieji namai (2022 m. pradžioje)			Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	Gyventojų skaičius, kuriems tenka 1 antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	Normatyvas - kolektyvinio naudojimo rūšiavimo komplektas, skirtas naudotis gyventojų skaičiui ¹²	Butų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	Normatyvas - kolektyvinio naudojimo rūšiavimo konteinerių komplektas, skirtas naudotis būstų skaičiui	Naudojamas kolektyvinių pakuočių atliekų surinkimo konteinerių skaičius, vnt.*		
Miestas	Kaimas	Iš viso						Popieriui	Plastikui	Stiklui
147	-	147	54	72	100-600	30	50-250	54	54	54

Šaltinis: savivaldybių duomenys, 2022 m.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane buvo nustatyta, kad savivaldybės iki 2015 m. sausio 1 d. turėjo patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti bei užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti. Neringos savivaldybėje konteinerių aikštelių išdėstymo schemas atnaujintos ir patvirtintos Neringos savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. V13-309 „Dėl Neringos savivaldybės komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių bei požeminių konteinerių aikštelių sąrašų ir išdėstymo schemų patvirtinimo“.

Lentelė 20 pateikiama informacija apie antrinių žaliavų konteinerių aptarnavimo ir kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalų dažnį, nustatytą Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse.

Lentelė 20. Antrinių žaliavų konteinerių aptarnavimo ir kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalus dažnis

Antrinių žaliavų konteineriai	Didelių gabaritų atliekos	Žaliosios atliekos	Buities pavojingosios atliekos	EEĮ atliekos	Statybos ir griovimo atliekos
Ne rečiau kaip 1 k. per ketvirtį.	2 k. per metus	nuo balandžio 1 d. iki lapkričio 30 d. – ne rečiau kaip 1 k. per savaitę; kitu laiku – ne rečiau kaip 2 k. per mėnesį	Ne mažiau kaip 4 k. per metus	2 k. per metus	Surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje

2.7 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas yra viena iš svarbiausių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, nes organinių medžiagų skilimo produktai labai neigiamai veikia aplinką, didina šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius ir pan. Biologiškai skaidžias atliekas sudaro žaliosios, maisto, popieriaus ir kartono bei kitos biologiškai yrančios atliekos. Šiame skyriuje

¹² Vadovaujantis Pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugos teikimo būtinaisiais reikalavimais ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarties būtinąsiosiomis sąlygomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. D1-123.

apibūdinamas biologinių atliekų¹³ tvarkymas (popieriaus ir kartono atliekų tvarkymas aprašytas 2.6 skyriuje).

2.7.1 Biologinių atliekų namudinis kompostavimas ir žaliųjų atliekų rūšiuojamasis surinkimas

Neringos savivaldybėje individualių namų gyventojų galimybės kompostuoti yra ribotos (dėl mažų sklypų ir arti esančių pastatų, saugomų teritorijų ir pan.). Remiantis žaliųjų atliekų tankiu ir kompostiniu tūriu, vertinama, kad namų ūkiuose, kurie naudoja 600 l talpos kompostavimo dėžes – sukompostuojamų atliekų kiekis gali siekti apie 270 kg/m. Remiantis **Lentelė 21** pateiktu vertinimu, Neringoje individualiuose namuose, kuriems suteiktos kompostavimo priemonės, sukompostuojama apie 30 tonų per metus žaliųjų atliekų, kad yra labai nedaug, lyginant su Klaipėdos regiono vidutiniu kiekiu (6,8 tūkst. t/m).

Lentelė 21. Neringos savivaldybėje ir regione namų ūkio sąlygomis kompostuojamų biologinių atliekų kiekių vertinimas, 2022 m.

Teritorija	1-2 butų individualūs namai	Išdalintų 600 l talpos kompostavimo dėžių skaičius, vnt.	Išdalintų 900 l talpos kompostavimo dėžių skaičius, vnt.	Kompostavimo dėžėse sukompostuojamas kiekis, t
Neringos	118	110	-	30
Klaipėdos regionas	49 078	15 922	5 823	6 767

Šaltiniai: Valstybės įmonė Registrų centras, KRATC, savivaldybė, 2022 m.

Neringos savivaldybėje atskirai surenkamų žaliųjų atliekų iš gyventojų ir kitų vietinės rinkliavos mokėtojų kiekiai kasmet svyruoja apie 200-300 t (**Lentelė 5**). Žaliosios atliekos Neringos savivaldybėje surenkamos konteineriniais, apvažiavimo būdu arba gyventojai patys gali pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę.

2.7.2 Kompostavimas žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje

Neringos savivaldybėje susidariusios žaliosios atliekos priimamos ir tvarkomos specialiai įrengtoje 0,9211 m² ploto žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje (ŽAKA) (pajėgumas – 2 000 t/m), esančioje adresu Nidos-Smiltynės pl. 12, Neringa, kartu su DGASA. Šią aikštelę eksploatuoja KRATC.

Informacija apie 2021-2022 m. surinktas ir į Neringos aikštelę pristatytas sutvarkyti žaliašias atliekas pateikta **Lentelė 22**. Kaip matyti, žaliosios atliekos sudaro trečdalį viso atliekų kiekio, surenkamo per aikšteles, ŽAKA pajėgumas pakankamas surenkamiems kiekiams sutvarkyti.

Lentelė 22. Į Neringos aikštelę pristatytos sutvarkyti žaliosios atliekos 2021-2022 m.

Eil. Nr.	Aikštelės adresas	Aikštelės tipas	2021 m.		2022 m.	
			priimtas visų atliekų kiekis, t	iš jų žaliosios atliekos, t	priimtas visų atliekų kiekis, t	iš jų žaliosios atliekos, t
1	Nidos – Smiltynės pl. 12, Neringa	DGASA + ŽAKA	840	263	753	242

¹³ Biologinės atliekos – biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (šakos, lapai, žolė), namų ūkių, restoranų, viešojo maitinimo, mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių. Joms nepriskiriamos miškų ar žemės ūkio atliekos, nuotekų dumblas, natūralių audinių, popieriaus ir kartono, medienos atliekos (remiantis *Atliekų tvarkymo taisyklėmis*)

Šaltinis: KRATC, 2023 m.

2021 m. Klaipėdos regiono gyventojams ir komunalinėms įmonėms buvo išdalinta 18,9 tūkst. t komposto, 2022 m. – beveik 13 tūkst. t komposto, pagaminto ŽAKA visame Klaipėdos regione, bei įvykdytas aukcionas žaliųjų atliekų (šakų) smulkinimo ir išvežimo iš visų Klaipėdos regiono aikštelių, kas leido atlaisvinti aikštelių plotus.

2.7.3 Maisto / virtuvės atliekų tvarkymas

Vadovaujantis *Atliekų tvarkymo taisyklėmis* įmonės, kurių ūkinėje veikloje susidaro maisto / virtuvės atliekų (viešbučiai, moteliai, restoranai, kitos viešojo maitinimo įstaigos (švietimo įstaigos ir kt.), susidariusias ir išrūšiuotas biologines (maisto / virtuvės) atliekas turi perdirbti (pvz., kompostuojant) ar kitaip panaudoti (pvz., energijai gauti) visuomenės sveikatai ir aplinkai saugiu būdu patys arba perduoti jas sutartiniais pagrindais atliekų tvarkytojui ar šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo (ŠGP) įmonei, jei atliekos priskiriamos ŠGP.

Šiuo metu Neringos savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto / virtuvės atliekos dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams, o panaudotas aliejus – superkamas; daugiausia negamybinių maisto / virtuvės atliekų susidaro mažmeninės prekybos centruose (daržovės, vaisiai, kulinarijos cechų atliekos), tačiau jos taip pat atiduodamos sušerti.

Vadovaujantis 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamento Nr. 142/2011/EB¹⁴ nuostatomis, maisto / virtuvės atliekos, surenkamos iš viešojo maitinimo įstaigų, priskiriamos 3-iai šalutinių gyvūninių produktų kategorijai ir joms turi būti taikomi *ŠGP reglamento* reikalavimai.

Tačiau *Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdoravimo aplinkosauginių reikalavimų*, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. D1-57 (nauja redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. D1-713), 21 p. numatyta, kad šalutiniams gyvūniniams produktams priskiriamos atliekos turi būti tvarkomos Komisijos reglamentuose (ES) Nr. 1069/2009 ir (ES) Nr. 142/2011 nustatyta tvarka, išskyrus šių reikalavimų 20 p. minimas maisto atliekas, susidarančias viešojo maitinimo įstaigose ir virtuvėse, įskaitant visuomenines ir namų ūkio virtuves, maisto gamybos ir prekybos įstaigose. Taigi, komunaliniame sraute rūšiuojamuoju būdu surinktos maisto atliekos turi būti tvarkomos, vadovaujantis *Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdoravimo aplinkosauginiais reikalavimais* bei laikantis juose numatytų temperatūrinių režimų.

Klaipėdos regione yra vienintelė maisto atliekų kompostavimo veiklą vykdanči įmonė – UAB „Branda LT“, adresu Dumpių k., Klaipėdos raj. Įmonės metiniai pajėgumai siekia 24 000 t biologiškai skaidžių atliekų, tačiau dėl kvapų valdymo problemų įmonei maisto atliekų kompostavimą leidžiama vykdyti su tam tikrais apribojimais (kompostavimui gali būti priimti tik termiškai apdoroti ŠGP iš kitos ŠGP apdoravimo veiklą vykdančios įmonės). Dauguma kitų maisto atliekų tvarkytojų, turinčių teisę tvarkyti 3 kategorijos ŠGP, įsikūrę Vilniaus, Panevėžio ar kituose regionuose.

¹⁴ 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą.

2.8 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo srautų surinkimas ir tvarkymas

Komunalinių atliekų tvarkymas turi būti organizuojamas taip, kad skatintų atliekas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Savivaldybės privalo užtikrinti galimybes:

- atiduoti buityje susidarancias statybines atliekas ir naudotų padangų atliekas;
- atiduoti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių ir kitas komunalines atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų;
- atiduoti buityje susidarancias pavojingąsias atliekas.

Aukščiau išvardintų atliekų surinkimas Neringos savivaldybėje vykdomas per DGASA, tačiau gyventojams siūlomi ir alternatyvūs šių atliekų surinkimo būdai, pvz., apvažiuojant atliekų turėtojus bei kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita). EEĮ atliekas taip pat galima perduoti EEĮ įrangos platintojui pagal principą „vienas už vieną“, t. y. atliekų turėtojais, pirkdami naują EEĮ, gali perduoti susidariusias EEĮ atliekas naujos įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos EEĮ atliekos yra tos pačios paskirties kaip perkama nauja EEĮ ir jei atiduodamos EEĮ atliekų kiekis (skaičiuojant įrangos vienetais) atitinka perkamos EEĮ kiekį.

Šiuo metu Neringos savivaldybėje veikia 1 DGASA. Informacija apie DGASA pajėgumą pateikta **Lentelė 23**, o išsidėstymas Neringos savivaldybės teritorijoje pavaizduotas **Pav. 2**. DGASA eksploatuoja KRATC, kuris turi pavojingųjų atliekų tvarkymo licenciją, suteikiančią teisę DGASA rinkti ir saugoti buitines pavojingąsias atliekas iki jų perdavimo pavojingąsias atliekas tvarkančioms įmonėms.

Atliekos DGASA iš gyventojų priimamos nemokamai. Į šias aikšteles gyventojai gali atvežti didelių gabaritų buitines atliekas, antrines žaliavas, tekstilės atliekas, EEĮ atliekas, liuminescencines lempas, buityje susidarancias statybos ir griovimo atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas, panaudotą aliejų, buitines pavojingąsias ir žaliąsias atliekas. **Juridiniai asmenys pagal sutartis į DGASA gali pristatyti žaliąsias atliekas.** Surinktos atliekos saugojamos ir apdorojamos iki jų išvežimo į atliekas tvarkančias įmones.

Lentelė 23. DGASA Neringos savivaldybėje

DGASA adresas	Plotas, ha	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų kiekis, t	Paruošimo naudoti pakartotinai pajėgumai, t/m.	Apdorojimo pajėgumai, t/m
Nidos-Smiltnės pl. 12, Neringa	0,9211*	93	91	961

* Bendras plotas su žaliųjų atliekų kompostavimo aikštele.

Šaltinis: KRATC, 2022 m.

Siekiant mažinti vartojimą ir gyventojų išmetamų atliekų kiekį, KRATC siūlo gyventojams keistis daiktais, juos dovanoti kitiems. Pakartotiniam naudojimui tinkami daiktai gali būti atiduodami į mainų stotelę "IMK", įrengtą esamoje DGASA (Nidos-Smiltnės pl. 12, Neringa). Prireikus stalo, kėdės ar kokio nors buitines aksesuaro, juos galima pasiimti nemokamai daiktų mainų stotelėje IMK.

KRATC duomenimis, 2022 m. Neringos savivaldybės aikštelėje (DGASA) buvo atskirai surinkta 753 tonos atliekų (**Lentelė 24**), iš kurių didžiausią dalį sudarė statybinės atliekos, didelių gabaritų ir medienos atliekos bei žaliosios atliekos (**Lentelė 25**). Per aikštelę surenkamų

atliekų kiekiai nuo 2015 m. išaugo beveik 5 kartus ir tai rodo, kad gyventojai vis daugiau naudojami šia aikštele.

Lentelė 24. Neringos savivaldybės DGASA atskirai surinktos atliekos 2015-2022 m., tonomis

DGASA adresai	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nidos-Smiltynės pl. 12, Neringa	167	207	410	394	544	685	840	753

Šaltinis: KRATC, 2022 m.

Lentelė 25. Neringos savivaldybės DGASA atskirai surinktos atliekos pagal rūšis 2021-2022 m., tonomis

Atliekos	2021	2022
Statybinės atliekos	294	287
Didelių gabaritų ir medienos atliekos	227	187
Naudotos padangos	3	2
EEĮ atliekos	23	14
Antrinės žaliavos	21	15
Žaliosios atliekos	263	242
Kitos atliekos (pavojingosios ir tekstilės atliekos)	9	5
Iš viso:	840	753

Šaltinis: KRATC, 2023 m.

Atliekų turėtojas padangų atliekas gali (pasirinktinai) pristatyti ne tik į DGASA, bet ir į padangų platinimo vietą ar transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančią įmonę.

Per DGASA surinktos didelių gabaritų ir medienos atliekos nebešalinamos sąvartyne kaip anksčiau, o yra apdorojamos KRATC Didžiųjų atliekų (baldų) apdorojimo aikštelėje, Uosių g. 7, Dumpių kaimas, Klaipėdos raj. Aikštelės pajėgumas apie 15 000 t per metus. Susmulkinus senus baldus ir kitas didelių gabaritų atliekas, susidaro degiosios atliekos, perdirbimui tinkamos medienos atliekos bei kitos antrinės žaliavos (metalo, stiklo).

Informacija apie Neringos savivaldybėje diegiamas/įdiegtas papildančias atliekų surinkimo sistemas ir jų operatorius pateikta [Lentelė 2](#).

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijos privalo sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. Analogiška tvarka taikoma ir padangų gamintojams bei importuotojams. 2013 m. KRATC pasirašė sutartį dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo DGASA ir aikštelių dalinio finansavimo Nr. 13-113 su visomis trimis EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijomis: VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“, asociacija „EEPA“ ir VšĮ „Ekošviesa“. 2020 m. KRATC pasirašė sutartį su VšĮ „Padangų importuotojų organizacija“ dėl padangų atliekų surinkimo DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. Analogiškos sutartys sudarytos ir su kitomis padangų importuotojų organizacijomis.

Tekstilės atliekų tvarkymas. Tekstilės atliekas gyventojai gali pristatyti į DGASA arba į specialius tekstilės konteinerius. 2023 m. Neringos savivaldybėje atliekų tvarkytojas planuoja pastatyti ir aptarnauti 10 vnt. tekstilės konteinerių. Tekstilės konteineriai skirti labdarai tinkamiems drabužiams ir aprangos aksesuarams surinkti: tvarkingiems rūbams, avalynei, rankinėms, užuolaidoms. Tekstilės atliekas tvarkančios įmonės išrūšiuoja pakartotiniam

naudojimui tinkamus drabužius bei avalynę (jie dažniausiai išvežami į Pakistaną ar Afrikos šalis), šluostėms tinkamas tekstilės atliekas, o likęs neperdirbamas srautas nukreipiamas deginimui arba šalinimui.

2.9 Visuomenės švietimas ir informavimas

Visuomenės švietimo veiklą vykdo tiek Neringos savivaldybė, tiek komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius – KRATC.

KRATC aktyviai skleidžia informaciją apie Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo sistemą, sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, tinkamus atliekų tvarkymo būdus bei svarbą aplinkos kokybės gerinimui, naudodamas įvairias visuomenės informavimo priemones (nuolat atnaujinamas KRATC internetinis puslapis, straipsniai spaudoje, reportažai televizijoje ir radijuje, kitos priemonės).

Bendrovė bendradarbiauja ir dalijasi patirtimi su Lietuvos ir ES šalių analogiškais įmonėmis, Lietuvos universitetais, įsitraukia į tvarumo ir ekologijos idėjas propaguojančius renginius „Tvarios ateities kūrėjų laboratorija“, „Atliekų kultūra Egzaminas“, „Mes darom“, „Darom prie jūros“ ir kt.

KRATC darbuotojai rengia pažintines ekskursijas Klaipėdos regioniniame sąvartyne (Dumpių k., Klaipėdos r.), skaito paskaitas moksleiviams atliekų rūšiavimo tema.

Siekiant, kad informacija apie atliekų tvarkymą pasiektų kuo daugiau regiono gyventojų, 2021 m. publikuoti straipsniai apie atliekų rūšiavimą, kompostavimą, pavojingųjų atliekų tvarkymą, atliekų sistemos pokyčius Klaipėdos regiono spaudoje. Vyko reportažai per radijo stotį „Laluna“, „Balticum TV, LRT televizijas. Gyventojams aktyviai informacija apie atliekų tvarkymą atnaujinama KRATC internetinėje svetainėje www.kratc.lt, bendrovės socialinio tinklo *Facebook* paskyroje. Pastarosiose paskyrose didelis dėmesys skiriamas atliekų prevencijos, maisto švaistymo mažinimo ir atliekų bei daiktų pakartotinio naudojimo temoms. KRATC internetinėje svetainėje gyventojams prieinamai ir suprantamai pateiktas Atliekų tvarkymo (rūšiavimo) vadovas ir Rūšiavimo enciklopedija su video medžiaga.

2.10 Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių 2014-2020 m. ir ankstesnio planavimo laikotarpio plano priemonių įgyvendinimo analizė

Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo sistema vertinama pagal tai, kaip įgyvendintos valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, nustatytos *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane*. Šis vertinimas pateiktas šio plano **Lentelė 26**.

Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano priemonių įgyvendinimo analizės rezultatai pateikti 1 priede.

Lentelė 26. Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytų užduočių įgyvendinimo būklės Neringos savivaldybėje vertinimas.

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Neringos savivaldybės komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 metų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų: - 2014-2015 m. – 337 tonas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų; - 2016-2017 m. – 303 tonas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų; - 2018-2019 m. – 269 tonas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų; - nuo 2020 m. – 236 tonas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.	Įgyvendinta. 2020 m. sąvartyne nepašalinta nei vienos tonos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų iš Neringos savivaldybės, 2021 m. sąvartyne pašalinta 0,4 t komunalinių biologiškai skaidžių atliekų iš Neringos savivaldybės, plačiau žr. Lentelė 14.
2.	230.2. 242.	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Įgyvendinta. 2020 m. Neringos savivaldybėje perdirbta, pakartotinai ar kitaip panaudota (pavyzdžiui, energijai gauti) 92,19 proc. komunalinių atliekų.
3.	230.3. 242.	Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	
4.	230.4.	Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.	Užduoties įgyvendinimas vertintas regiono mastu. <u>Neįgyvendinta, iki užduoties įvykdymo Klaipėdos regione trūksta 4,1 proc.:</u> Komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų 2020 m. Klaipėdos regione buvo paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti (vertinant su juridinių asmenų sutvarkytais antrinių žaliavų kiekiais) 45,9 proc. Komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų 2020 m. Klaipėdos regione buvo paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti (vertinant tik per komunalinių atliekų tvarkymo sistemą ir vienkartinį pakuočių užstato sistemą surinktus ir sutvarkytus antrinių žaliavų kiekius) 30,7 proc.
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
5.	239.1.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta. Neringos sav. ¹⁵ žaliosios atliekos iš gyventojų surenkamos apvažiavimo būdu vasarą ne rečiau kaip kartą per savaitę, žiemą – pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kartą per mėnesį. Susidarius dideliame žaliųjų atliekų kiekiui, atliekų turėtojams sudaryta galimybė kreiptis į atliekų vežėją ir išvežti atliekas

¹⁵ Pagal Neringos sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2020 m.

			neatsižvelgiant į vežimo grafiką. Už atskirą atlygį gyventojai gali kreiptis dėl didelės talpos (8-26 m ³) konteinerio pastatymo. Rudenį krentant lapams teritorijų tvarkytojas pastato konteinerius, skirtus lapams, kuriais gali pasinaudoti ir gyventojai. Gyventojams namudiniam kompostavimui išdalinti 110 vnt. kompostavimo konteinerių. Gyventojai ir juridiniai asmenys turi galimybę pristatyti žaliąsias atliekas į Neringoje esančią ŽAKA, kur jos kompostuojamos. Prie veikiančių kapinių yra įrengtos rūšiavimo konteinerių aikštelės, kuriose atskirai surenkamos stiklo, plastiko, žaliosios ir mišrios komunalinės atliekos. Dalis žaliųjų atliekų, daugiausiai medžių genėjimo, panaudojamos biokuro gamybai.
6.	239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Įgyvendinta. 2015 m. rugsėjo mėn. Klaipėdos regioninio sąvartyno teritorijoje, Dumpių kaime pradėjo veikti mechaninio rūšiavimo gamykla. Joje atskiriamos antrinės žaliavos, inertinės medžiagos. Likusi degi frakcija, tame tarpe ir žaliosios atliekos vežamos į UAB „Fortum Klaipėda“ (nuo 2021 m. UAB „Gren Klaipėda“) termofikacinę jėgainę ir panaudojamos energijos gavybai.
7.	239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktomis maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Įgyvendinama šiuo metu. Užduoties įgyvendinimas pavėlintas nacionaliniu mastu (– iki 2024 m. <i>aprupinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą</i>). Neringos sav. 2015 m. įgyvendino projektą „Prieplaukos aptarnavimo pastato žvejų reikmėms aprūpinimas šiuolaikiška įranga“. Šio projekto metu žvejams suteikta galimybė susidariusias maisto (daugiausia žuvies atliekas) kompostuoti moderniaame automatiniaame kompostavimo įrenginyje. 2022 m. KRATC pateikė paraišką dėl dotacijos biologinių atliekų surinkimo priemonėms įsigyti ir 2023 m. planuoja įsigyti 40 vnt. biologinių atliekų surinkimo konteinerių.
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Pradėta įgyvendinti, priemonė bus tęsiama 2021-2027 m. laikotarpyje. 2022 m. KRATC su AB „Klaipėdos vanduo“ pasirašė ketinimų protokolą dėl po maisto atliekų apdorojimo gautos biomasės perdavimo į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų dumblo anaerobinio apdorojimo įrenginius. Planuojami ir techniniai sprendiniai – biomasės perdavimas pulpovamzdžiu iš KRATC maisto atliekų apdorojimo įrenginių į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų dumblo anaerobinio apdorojimo įrenginius.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtos užduotys			

9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	<p>Igyvendinta.</p> <p>Neringos savivaldybės komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo vietų bei požeminių konteinerių aikštelių išdėstymo sąrašus ir išdėstymo schemas, patvirtintos Neringos savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. V13-309 „Dėl Neringos savivaldybės komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių bei požeminių konteinerių aikštelių sąrašų ir išdėstymo schemų patvirtinimo“.</p>
10.	246.2.	<p>Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus:</p> <p>246.2.1. Neringos savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;</p> <p>246.2.3. vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;</p> <p>246.2.4. savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.</p>	<p>Igyvendinta. Neringos sav. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė tenka 72 gyventojams (Lentelė 19).</p> <p>Rengiant ir atnaujinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Neringos savivaldybėje įvertinti atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių.</p> <p>Igyvendinta. Sodų ir garažų savininkų bendrijų savivaldybėje nėra.</p>

2.11 Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė

Žemiau pateikta komunalinių atliekų tvarkymo Neringos savivaldybėje stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė.

Stiprybės

Neringos savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo paslauga yra prieinama ir teikiama visiems atliekų turėtojams 100 proc.

Sukurta regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra Klaipėdos regione – Klaipėdos regioninis sąvartynas, mišrių komunalinių atliekų Mechaninio apdorojimo įrenginys, Didžiųjų atliekų (baldu) apdorojimo aikštelė, DGASA ir ŽAKA, pradėtas įgyvendinti maisto atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimo projektas. Per DGASA ir ŽAKA Neringos savivaldybėje surenkamų atliekų kiekiai nuo 2015 m. išaugo beveik 5 kartus ir tai rodo, kad gyventojai vis daugiau naudojami šiomis aikštelėmis arba vežėjų teikiama atliekų surinkimo paslauga apvažiavimo būdu, nes apvažiavimo būdu surinktos atliekos pristatomos į KRATC aikšteles.

2022 m. beveik 96 proc. Neringos savivaldybėje susidariusių komunalinių atliekų yra panaudojamos (perdirbamos ir panaudojamos energijai gauti) ir tik labai nedidelė dalis šalinama sąvartyne (apie 4 proc.). Atliekų naudojimas energijai gauti UAB „Fortum Klaipėda“ (nuo 2021 m. UAB „Gren Klaipėda“) termofikacinėje jėgainėje leido iki minimumo sumažinti komunalinių atliekų, tame tarpe ir biologiškai skaidžių atliekų, šalinimą sąvartyne.

Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, tekstilės atliekos ir kt. Individualiam kompostavimui Neringos savivaldybėje išdalinta 110 vnt. namudinio kompostavimo dėžių, aprūpintos visos individualios valdos. Savivaldybė ruošiasi maisto atliekų rūšiuojamajam surinkimui nuo 2024 m., planuoja įsigyti maisto atliekų surinkimo konteineriai su valstybės parama.

Sukurtas *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* reikalavimus atitinkantis pakuočių ir antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas, t. y. įrengtos 54 pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelės, vidutiniškai viena aikštele su rūšiavimo konteineriais aptarnaujami 72 gyventojai. Įrengiant rūšiavimo infrastruktūrą atsižvelgta į turistų srautus.

Silpnybės

Neringos savivaldybėje kaip ir visoje Lietuvoje neįvykdyta 2020 m. valstybinė užduotis paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti mažiausiai 50 proc. komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų. Tai rodo ne tik žemą rūšiuojamojo surinkimo lygį savivaldybėse, bet ir sisteminės šalies problemas, organizuojant bei tvarkant pakuočių atliekas, gamintojų ir importuotojų vangumą efektyvinti komunalinių atliekų sraute susidarancių pakuočių atliekų tvarkymą.

Turistams ir savivaldybės svečiams trūksta motyvacijos rūšiuoti atliekas, todėl antrinių žaliavų rūšiavimas konteineriais savivaldybėje nėra efektyvus. Mišriose komunalinėse atliekose net 45 proc. sudaro antrinės žaliavos.

Neringos savivaldybėje dėl Kuršių nerijos ypatumų atliekų rūšiavimui nenaudojami individualūs konteineriai, kurie yra efektyvesni už bendro naudojimo konteinerius.

Mišrios komunalinės atliekos vis dar sudaro didžiausią komunalinių atliekų srautą. Neringos savivaldybėje didžioji dalis, t. y. 70 proc., surinktų komunalinių atliekų yra sudeginama

termofikacinėje jėgainėje ir tik 26 proc. surinktų komunalinių atliekų (2022 m. duomenys) perdirbama ir panaudojama pakartotinai.

Iki šiol Neringos savivaldybėje nėra pilnai įdiegta maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistema, didžioji dalis maisto atliekų kartu su mišrių atliekų srautu patenka į deginimo įrenginius, neišnaudojamas jų perdirbimo potencialas.

Savivaldybėje įrengta tik 1 DGASA, kuri nuo Juodkrantės yra nutolusi daugiau kaip 15 km, todėl Juodkrantės gyventojams DGASA infrastruktūra nėra patogi naudotis.

Galimybės

ES ir nacionalinė finansinė parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai: rūšiuojamajam atliekų surinkimui, DGASA tinklo plėtrai.

Žiedinės ekonomikos politika bei strategija, plečiama gamintojų atsakomybė sudaro galimybes gerinti savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, plėtoti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą, bei didinti visuomenės ekologinį sąmoningumą, prisidėjimą prie atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo.

Grėsmės

Visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas, motyvacija bei nusiteikimas rūšiuoti bus vangus ir rūšiuotų atliekų kiekiai augs nepakankamai, kad būtų užtikrintas rūšiuojamojo surinkimo bei perdirbimo užduočių vykdymas.

Nesant pakankamų privačių paruošimo perdirbimui bei perdirbimo pajėgumų, savivaldybė susidurs su sunkumais realizuoti atskirai surinktas komunalinių atliekų frakcijas.

Esant per mažam paramos lygiui rūšiuojamajam surinkimui, jo infrastruktūrai, finansinė našta bus perkelta atliekų turėtojams ir reikės didinti vietinės rinkliavos dydžius, nors gyventojai vis daugiau ir daugiau rūšiuos komunalines atliekas.

Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko naudojimo reglamento gali būti sudėtinga rasti tinkamą vietą naujos DGASA įrengimui.

3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m.

Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. nustatyti, vadovaujantis *Valstybiniu atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planu* bei *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planu*. Plėtojant Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama įgyvendinti aukštesnio prioriteto atliekų prevencijos ir tvarkymo būdus, išlaikant žemą komunalinių atliekų šalinimo lygį bei sumažinant atliekų naudojimą energijai gauti.

Laikantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių susidarymo neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbamos, tik perdirbti nebetinkamos atliekos turėtų būti naudojamos energijos gamybai.

3.1 Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2027 m.

Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatomos įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurias kaip pareigą savivaldybėms nustato *Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas*, pateiktos **Lentelė 27**. Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo užduotys bus vykdomos per Neringos savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, o kurios savivaldybei bendradarbiaujant su kitomis regiono savivaldybėmis per sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Lentelė 27. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Neringos savivaldybėje
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
		260. Komunalinių atliekų tvarkymo sistema kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje, planuojant įrenginių plėtrą ir pajėgumus, turi būti organizuojama atskirai surenkant atliekas taip, kad būtų įgyvendintos šios valstybinės užduotys	
1.	260.1.	– iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	Atsakinga Lietuvos valstybė, šios valstybinės užduotys bus pasiektos savivaldybėms įgyvendinus 261.1 p. nustatytas užduoties
2.	260.2	– iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	
3.	260.3	– iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys savivaldybėms ir regionams			
4.	261.1	– atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc.,	Savivaldybė/ KRATC

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Neringos savivaldybėje
		2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	
5.	261.2	– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą;	Savivaldybė/ KRATC
6.	261.3.	– sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;	KRATC
7.	261.4	– atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybė / KRATC
9.	261.5	– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybė / KRATC
10.	261.6	– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingas atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas).	Savivaldybė / KRATC
	261.7	užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:	
11.		– 261.7.1. gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka;	Savivaldybė / KRATC
12.		– 261.7.2. kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;	-
13.		– 261.7.3. individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;	-
14.		– 261.7.4. pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo	Savivaldybė / KRATC

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Neringos savivaldybėje
		paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);	
15.		– 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų;	KRATC
16.		– 263.3. plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	KRATC

3.2 Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsniu pagrindinis savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atnaujina Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planą, patvirtintą Neringos savivaldybės tarybos 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T1-235 ir numato priemones, užtikrinančias 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytą strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių bei Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (VAPTP), Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytą užduočių įgyvendinimą.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 metų:

1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (pakeisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)

1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones

1.2. uždavinys. Stiprinti Neringos savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse

2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šukšlinimą

2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą

2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą

2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą

2.4. uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius

3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis

3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtį

3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį

3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

3.5. uždavinys. Vystyti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą

4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą

4.2 uždavinys. Plėtoti Neringos savivaldybės ir Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą

4.3 uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai

4.4 uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą

3.3 Komunalinių atliekų srautų susidarymo ateityje vertinimas

Susidarančių komunalinių atliekų kiekis ateityje priklausys nuo gyventojų skaičiaus kitimo, turizmo sektoriaus vystymosi, ekonominio augimo ir vartojimo pokyčių. Ekonominio augimo prognozės gali kisti nuo geopolitinės situacijos ir kitų priežasčių, kurias prognozuoti šiuo metu yra sudėtinga. Analizuojant pastarųjų metų gyventojų skaičiaus pokytį Neringos savivaldybėje (**Lentelė 4**) matyti, kad per 10 metų gyventojų skaičius savivaldybėje sumažėjo, tačiau pastaruosius keturis metus neženkliai didėja. Savivaldybės duomenimis, 2022 m. Neringos savivaldybėje gyveno 3,9 tūkst. gyventojų. Palyginus su 2013 m. duomenimis, gyventojų skaičius Neringos savivaldybėje sumažėjo 11,6 proc. Tikėtina, kad panašus gyventojų skaičius išliks ir iki 2027 m.

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus pokyčio bei turizmo sektoriaus tendencijas, prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas, pateiktas **Lentelė 28**.

Lentelė 28. Prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas Neringos savivaldybėje iki 2027 m.

	2022 (faktas)	2023	2024	2025	2026	2027
Komunalinės atliekos, surenkamos per KA tvarkymo sistemą, t	2 528	2 709	2 956	3 251	3 348	3 400
Namudinis kompostavimas, t	30	30	30	30	30	30
Vienkartinės pakuotės, surenkamos per USAD sistemą, t	95	97	98	100	102	105
Iš viso komunalinės atliekos, t	2 653	2 835	3 085	3 381	3 480	3 535

Vertinant komunalinių atliekų sudėtį buvo daroma prielaida, kad šių atliekų sudėtis planavimo laikotarpiu nesikeis. Prognozuojama, kad per savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą surenkamų atliekų kiekiai kasmet po truputį didės.

Kadangi juridinių asmenų mišrios komunalinės atliekos yra surenkamos kartu su gyventojų atliekomis, todėl vertinant komunalinių atliekų srautus ir rūšiuojamojo surinkimo užduotis buvo įtrauktos ir kitos juridinių asmenų atliekos, kurios statistiškai priskiriamos komunalinėms atliekoms. Informacija apie prognozuojamus komunalinių atliekų srautus Neringos savivaldybėje 2023-2027 m. pateikta [Lentelė 29](#).

Kaip matyti iš prognozuojamų atliekų srautų, savivaldybei intensyviai plėtojant rūšiuojamojo surinkimo sistemas, 2027 m. prognozuojamas ženklus (beveik 2 kartus) mišrių komunalinių atliekų kiekio mažėjimas bei ženklus atskirai surenkamų atliekų srautų kiekio išaugimas (daugiau nei 2 kartus). Norint pasiekti 2027 m. 80 proc. atskiro surinkimo užduotį, turės būti maksimaliai išnaudojama jau sukurta rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūra (antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų konteineriai, žaliųjų atliekų surinkimas, tekstilės konteineriai, DGASA, ŽAKA, surinkimas apvažiavimo būdu, papildančios sistemos, USAD sistema ir pan.) bei plėtojama nauja (maisto atliekų surinkimo konteineriai, DGASA tinklas ir pan.).

Lentelė 29. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Neringos savivaldybėje 2023-2027 m.

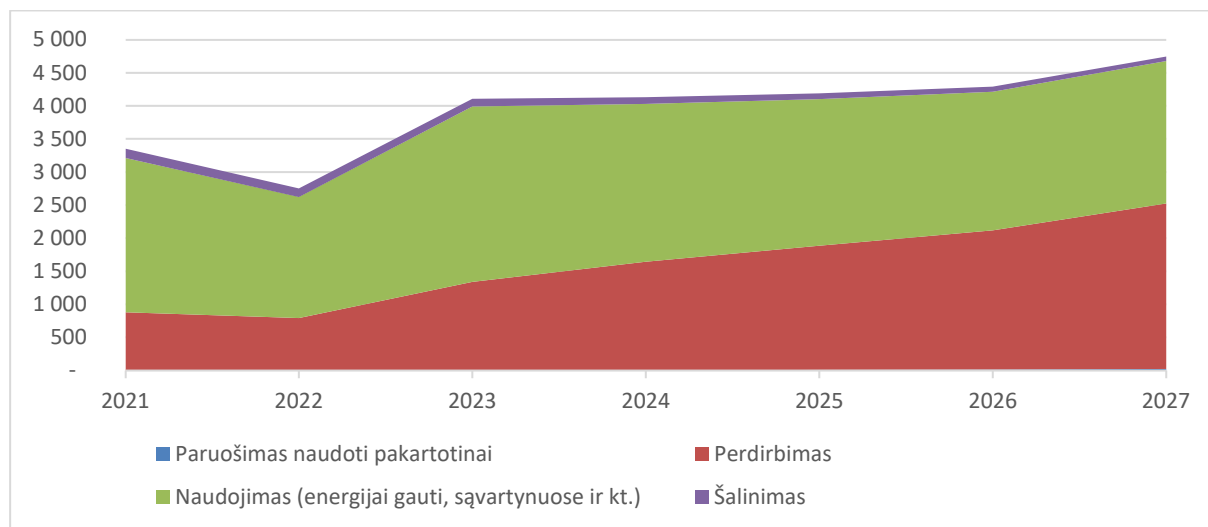
Sistema	Atliekų frakcija	2023	2024	2025	2026	2027
Komunalinių atliekų tvarkymo sistema (KATS), finansuojama VR lėšomis	Mišrios komunalinės atliekos	1 662	1 465	1 257	1 082	972
	<i>Atskirai surinktos komunalinės atliekos</i>	<i>1 046</i>	<i>1 491</i>	<i>1 994</i>	<i>2 266</i>	<i>2 428</i>
	Žaliosios atliekos	303	454	568	653	718
	Maisto atliekos	-	65	122	195	195
	Pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (popieriaus ir kartono, plastikų, stiklo ir metalų atliekos)	389	467	561	617	678
	Didžiosios atliekos	281	421	632	664	664
	Medienos atliekos	51	56	65	75	86
	Tekstilės atliekos	4	4	9	13	14
	EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekos	17	21	27	33	47
	Buityje susidaranti pavojingos atliekos	1	1	1	2	2
	Pakartotinio naudojimo daiktai	-	-	10	15	24
	Iš viso komunalinių atliekų (KATS)		2 709	2 956	3 251	3 348
Namudinis kompostavimas	Žaliosios atliekos	30	30	30	30	30
USAD	Užstatinių pakuočių atliekos	97	98	100	102	105
	Iš viso komunalinių atliekų (be JA)	2 835	3 085	3 381	3 480	3 535
Juridinių asmenų (JA) komunalinės atliekos	Pakuočių atliekos	103	105	107	109	111
	Kitos atliekos	1 170	940	700	700	1 100
	Iš viso komunalinių atliekų (su JA)	4 108	4 130	4 188	4 289	4 746

3.4 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas

Numatytų komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo ir planuojamo pasiekti efekto vertinimas pateiktas 3.4.1-3.4.5 skyriuose. Informacija apie iki 2027 m. planuojamus pasiekti komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo rodiklius Neringos savivaldybėje pateikta **Lentelė 30**. Kaip keisis planuojami komunalinių atliekų tvarkymo būdai pavaizduota **Pav. 10**.

Planuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgta į nustatytas valstybines komunalinių atliekų tvarkymo užduotis (**Lentelė 31**). Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* priemones, 2027 m. atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis pasieks 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio savivaldybėje (**Lentelė 31**). Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės, o 2027 m. bus šalinama apie 1 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio. Labiausiai keisis perdirbamų ir naudojamų energijai gauti atliekų kiekių santykis. 2027 m. pavykus pasiekti 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo užduotį, perdirbimui ir pakartotiniam naudojimui turėtų būti paruošiama 53 proc. komunalinių atliekų, o sudeginama ar kitaip panaudojama – beveik 45 proc.

Komunalinių atliekų tvarkymo srautai, sukūrus reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Neringos savivaldybėje ir regione, pavaizduoti **Pav. 11**.

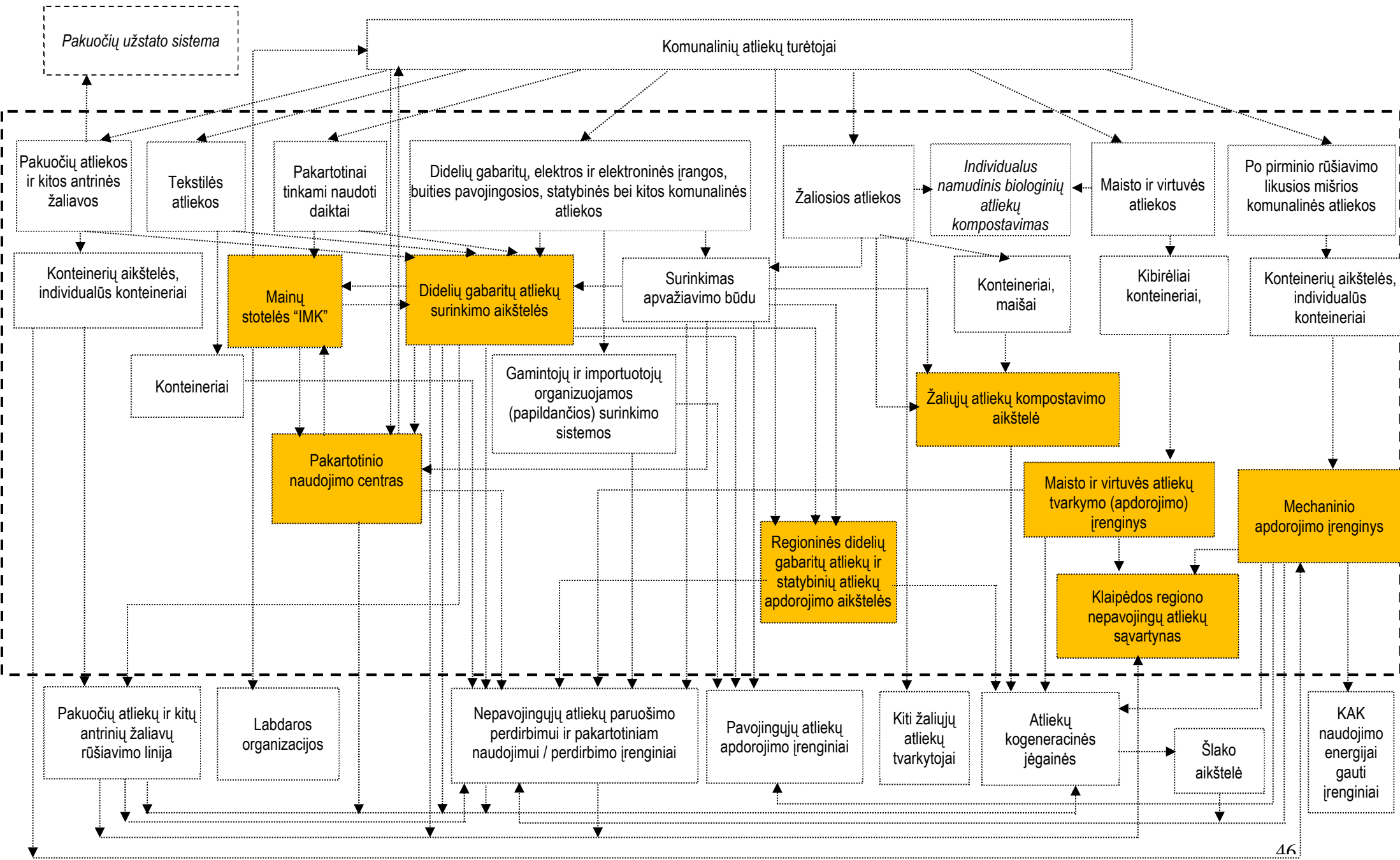
Pav. 10. Planuojamos Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tendencijos pagal atliekų tvarkymo būdus (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas) iki 2027 m., tonomis

Lentelė 30. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo šrautai (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas) pagal atliekų tvarkymo būdą Neringos savivaldybėje 2023-2027 m., tonomis

	2023	2024	2025	2026	2027
Paruošimas naudoti pakartotinai	-	-	10	15	24
Perdirbimas	1 339	1 642	1 876	2 104	2 502
Naudojimas (energijai gauti, sąvartynuose ir kt.)	2 653	2 385	2 214	2 094	2 152
Šalinimas	116	103	88	76	68

Lentelė 31. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Neringos savivaldybėje iki 2027 m.

Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Neringos savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidaranciu komunalinių atliekų)</i>	33%	40%	45%	49%	53%
<i>Planuojamas šalinti Neringos savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidaranciu komunalinių atliekų)</i>	3%	2%	2%	2%	1%
Rūšiuojamojo surinkimo užduotys					
Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis atitinkamais metais turi sudaryti ne mažiau kaip nurodytas proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	60%	65%	70%	75%	80%
<i>Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Neringos savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidaranciu komunalinių atliekų)</i>	60%	65%	70%	75%	80%
Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų					1 papildoma DGASA

Pav. 11. Komunalinių atliekų tvarkymo srautai Neringos savivaldybėje, 2023 m.

3.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų prevencija yra aukščiausias prioritetas atliekų susidaryme ir tvarkyme. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose.

Iki 2027 m. Klaipėdos regione ir Neringoje planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.). Viešinimo kampanijomis bei įvairiais projektais bus siekiama ugdyti atliekų turėtojų sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti).

Didelis dėmesys bus skiriamas maisto atliekų prevencijai, o tų atliekų, kurių neįmanoma išvengti – tinkamam atskyrimui ir sutvarkymui, daugkartinių gaminių naudojimui, vienkartinų plastikinių gaminių vartojimo mažinimui, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimui ir pan. Esant galimybėms planuojama įgyvendinti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą.

Lietuvoje nėra nei duomenų, nei skaičiavimo metodikos, kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, todėl iki 2027 m. kiekybinis atliekų prevencijos rodiklis nenustatomas. Didžiausios pastangos bus nukreiptos į mišrių komunalinių atliekų kiekio mažinimą, siekiant, kad 2027 m. vienas gyventojas sugeneruotų ne daugiau kaip 213 kg/metus MKA (2022 m. šis rodiklis buvo 462 kg/metus).

Atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai yra išskirtas kaip atskiras atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetas. Dėl šios priežasties Neringos savivaldybėje numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus – naujai projektuojamoje DGASA įrengti pakartotinio naudojimo daiktų mainų stotelę IMK. Taip pat numatoma organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų/atliekų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per esamą DGASA ir esamą daiktų mainų stotelę IMK joje. Ateityje, KRATC įrengus atliekų paruošimo pakartotiniam naudojimui centrą Klaipėdoje, pagal poreikį atliekos galės būti vežamos paruošimui naudoti pakartotinai į šį centrą. KRATC taip pat skatina gyventojus keistis daiktais internete. Gyventojų siūlomus ir mainų stotelėje esančius daiktus bus galima matyti ir rezervuoti KRATC internetinėje platformoje: <https://mano.kratc.lt/exchange> (kol kas ji veikia tik Klaipėdos mieste surinktiems daiktams mainyti, vėliau bus pritaikyta ir kitoms savivaldybėms).

3.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Neringos savivaldybėje ir toliau planuojama skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis. Neringos savivaldybės individualių namų gyventojai, pageidaujantys biologines atliekas kompostuoti namų ūkių valdose, jau aprūpinti kompostavimo dėžėmis, skirtomis kompostuoti žaliąsias atliekas bei augalinės kilmės maisto atliekas (Lentelė 21), papildomai planuojama parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas. Vertinama, kad pasinaudojant esamomis kompostavimo dėžėmis, individualiose valdose galima sukompustuoti apie 30 tonų atliekų.

Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą

šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą.

Atsižvelgiant į šią užduotį, KRATC planuoja inicijuoti maisto atliekų savanoriško kompostavimo namuose demonstracinį projektą Klaipėdos, Palangos miestuose bei Neringoje, dalintis šio projekto rezultatais su kitomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis. Šio projekto metu savanoriams namų ūkiams – individualioms valdoms bus išdalintos specialios kompostinės, pritaikytos kompostuoti visas maisto atliekas, net ir gyvūninės kilmės. Vėliau projekte dalyvavusių namų ūkių apklausos duomenys bus pristatyti visoms savivaldybėms, kurios, atsižvelgiant į demonstracinio projekto rezultatus, identifikuos šių kompostinių poreikį.

Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekiai yra prilyginti rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekiams, vertinant rūšiuojamojo surinkimo užduotis, todėl ateityje turės būti inventorizuotos visos gyventojų naudojamos kompostinės. Be to, atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, bus skatinamas namudinis kompostavimas ir kompostuojantiems atliekų turėtojams galės būti taikomas diferencijuotas apmokestinimas (mažesnė įmoka).

Neringos savivaldybėje ir toliau bus teikiama žaliųjų atliekų surinkimo apvažiavimo būdu ir konteineriais paslauga. Planuojama, kad surenkamų žaliųjų atliekų kiekiai kasmet didės ir Neringos ŽAKA bus sukompostuojama apie 600-700 tonų žaliųjų atliekų (Lentelė 29), surinktų Neringos savivaldybėje.

Kaip jau buvo minėta, *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane* savivaldybėms numatyta užduotis – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.

Planuojama, kad nuo 2024 m. Neringos gyventojams bus teikiama maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo paslauga (Lentelė 32). Vertinama, kad gyventojams bei Neringos svečiams ir turistams pripratus prie maisto atliekų rūšiavimo, 2027 m. bus surenkama apie 43 kg/gyv. maisto atliekų (be žaliųjų atliekų).

Lentelė 32. Neringos savivaldybėje planuojamos maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonės ir planuojami surinkti maisto atliekų kiekiai

Gyvenvietė > 2000 gyv.	Gyven-tojų skaičius, 2022 m.	Turimas maisto atliekų surinkimo konteinerių skaičius, įsk. jau suplanuotus įsigyti iki 2023 m. pabaigos, vnt.	Planuojamas papildomas maisto atliekų surinkimo konteinerių poreikis, vnt.	2027 m. planuojamas surinkti maisto atliekų kiekis, t
Neringa	3903	40	-	195

Šaltinis: Savivaldybės duomenys, 2022 m.

Surinktų maisto atliekų apdorojimui Dumpių k., Klaipėdos r. projektuojami regioniniai maisto atliekų apdorojimo įrenginiai (kurių pajėgumas ne mažesnis kaip 6 673 t/metus), depakeryje atskiriant priemaišas ir pakuotes nuo švarios biomasės, tinkamos biodujų gamybai ir laukų tręšimui.

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto / virtuvės atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Diegiant maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo iš gyventojų sistemą, bus svarstoma galimybė į šią sistemą ateityje įtraukti ir viešojo maitinimo įstaigas.

Informacija apie kitų biologiškai skaidžių atliekų, esančių mišrių komunalinių atliekų sraute, planuojamą tvarkymą pateikta 3.4.5 skyriuje.

3.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, didžiausias atliekų tvarkymo prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo būdu, nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje.

UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis – VšĮ „Žalioji taškas“, VšĮ „Gamtos ateitis“¹⁶ ir VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“¹⁷ – bei trišales sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo savivaldybėje. Tačiau priėmus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4-2, 7, 10, 11-2 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymą*, savivaldybė (arba jos pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius) iki 2022 m. gruodžio 1 d. *Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo* nustatyta tvarka turėjo būti pradėtos viešųjų pirkimų procedūros pakuočių atliekų tvarkytojams, kurie teiks komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą, parinkti (iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos (2021-07-01) sudarytos terminuotos pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartys galioja iki šiose sutartyse numatyto sutarties galiojimo termino pabaigos). O esamos bendradarbiavimo sutartys su pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis per 6 mėnesius nuo pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarčių pasirašymo bus pakeistos arba sudarytos naujos, kad atitiktų naujus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* reikalavimus. Tikimasi, kad šie pokyčiai prisidės prie pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos efektyvumo didinimo.

Neringos savivaldybėje gerai išvystyta pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra, jos plėtra kol kas neplanuojama. Užbaigus įgyvendinti investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse“, bus sukurtos dar palankesnės sąlygos rūšiuoti atliekas Klaipėdos regione.

Kaip buvo minėta 2.6 skyriuje, patys žemiausi rūšiavimo rezultatai (mažiausi tinkamai išrūšiuoti ir sutvarkyti kiekiai) yra daugiabučiuose gyvenančių gyventojų, kurie naudojami bendro naudojimo konteneriais, tad šiai tikslinei grupei turės būti skiriamas didžiausias dėmesys, skatinant rūšiuoti atliekas ir naudotis jau sukurta rūšiavimo infrastruktūra. Neringoje rūšiuoti bus skatinami ir čia atvykstantys turistai bei kurorto svečiai.

Atsižvelgiant į tai, kad dideli pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekiai patenka į mišrias atliekas, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo potencialas yra didelis, todėl planuojama, kad iki 2027 m. atskirai surenkamų šių atliekų kiekiai turėtų išaugti bene 2,5 karto

¹⁶ VšĮ „Gamtos ateitis“ nuo 2023-01-01 perdavė visas teises ir pareigas, organizuojant gamintojų ir importuotojų pakuočių atliekų tvarkymą, Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“

¹⁷ VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas panaikintas Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą.

(Lentelė 29). Atliekų turėtojams bus suteikiama visa reikalinga informacija, kaip teisingai rūšiuoti atliekas, didelį dėmesį planuojama skirti švietimo kampanijoms.

3.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatytos šios rūšiuojamojo surinkimo plėtros užduotys:

- sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;
- atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;
- iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;
- iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingas atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas);
- pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);

Aukščiau išvardintų atliekų atskiras surinkimas numatomas per DGASA (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą bei apmokestinamųjų gaminių tvarkymą). Be to, gyventojams ir toliau bus siūlomi alternatyvūs atliekų atskiro surinkimo būdai, t. y. surinkimas apvažiavimo būdu (apvažiuojamasis surinkimas, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą) bei kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita). Konkreti aukščiau išvardintų atliekų surinkimo ir išvežimo tvarka bus patikslinta savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse.

Planuojama, kad buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei naudotų padangų tvarkymo veikla ir toliau bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis elektros ir elektroninės įrangos bei padangų gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurios ir toliau vykdys įsipareigojimus, numatytus teisės aktų nustatyta tvarka su KRATC sudarytose sutartyse dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų surinkimo KRATC įrengtose DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo.

DGASA tinklo plėtra. Siekiant užtikrinti didesnę pavojingųjų, statybinių, didelių gabaritų atliekų, EEĮ atliekų, baterijų ir akumuliatorių atliekų, naudotų padangų ir kitų atliekų surinkimo ir rūšiavimo patogumą visiems komunalinių atliekų turėtojams, taip pat vykdant *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane* numatytą užduotį iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą, kad kaimo vietovėse DGASA būtų įrengta ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų, iki 2027 m. Neringos savivaldybėje planuojama įrengti 1 papildomą DGASA aikštelę. Preliminariai planuojama DGASA įrengti Juodkrantėje, savivaldybei parinkus tinkamą vietą tokiai aikštei. Naujoji DGASA planuojama su atliekų/daiktų, tinkamų pakartotinai naudoti priėmimo vieta (stotele).

Kadangi esama ir planuojama DGASA yra skirtos gyventojams aptarnauti, jomis negali naudotis juridiniai asmenys, pas kuriuos taip pat susidaro didelių gabaritų atliekos, todėl papildomai numatyta Dumpių k., Klaipėdos r. įrengti DGASA, skirtą atliekų priėmimui tik iš juridinių asmenų.

Per DGASA surenkami nemaži **statybinių atliekų** kiekiai, kurių apdorojimui reikalinga regioninė infrastruktūra. Šiuo tikslu planuojama praplėsti didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r., numatant joje ir statybinių atliekų rūšiavimo ir apdorojimo veiklą.

Pavojingųjų atliekų surinkimas ir tvarkymas. Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, labai svarbu užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir juose gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybės, organizuodamos komunalinių atliekų surinkimo sistemas, turi užtikrinti atskiro buities pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų teikimą ir visuomenės švietimą. Savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Pavojingųjų atliekų surinkimas bus ir toliau vykdomas DGASA ir apvažiavimo būdu. *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane* numatyta, kad KRATC parengs buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą, kuris bus skirtas gyventojams ir suteiks visą būtiną informaciją, kaip tinkamai rūšiuoti pavojingąsias atliekas.

Tekstilės atliekų surinkimas. Tekstilės atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per DGASA bei vykdant konteinerinį šių atliekų surinkimą. 2023 m. Neringos savivaldybėje atliekų tvarkytojas planuoja pastatyti ir aptarnauti 10 vnt. tekstilės konteinerių. Tekstilės konteineriai skirti labdarai tinkamiems drabužiams ir aprangos aksesuarams surinkti: tvarkingiems rūbams, avalynei, rankinėms, užuolaidoms.

3.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, mišrių komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros išlaikymas bei plėtra ir toliau bus vykdoma regioniniu principu. Planuojamu laikotarpiu numatyta atlikti regioninio mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginio Dumpių k., Klaipėdos r., kapitalinį remontą bei vėliau modernizuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį, pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą, taip pat gaminti kietąjį atgautąjį kurą. Tuo tikslu esamoje MA linijoje būtų įrengiami optiniai separatoriai (2 vnt.) ir windshifter'is su priklausiniais. Atlikus numatytą modernizavimą planuojama, kad antrinių žaliavų atskyrimas turėtų išaugti iki 3-3,5 tūkst. t/m, bei įrenginiuose būtų numatyta galimybė pagaminti apie 20 tūkst. t/m kietojo atgautojo kuro.

Po rūšiavimo likusios netinkamos perdirbimui energetinę vertę turinčios atliekos, įskaitant ir mišrių komunalinių atliekų sraute esančias biologiškai skaidžias atliekas, ir toliau bus tiekiamos energijos gamybai į UAB „Gren Klaipėda“ biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę. UAB „Gren Klaipėda“ biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje ir toliau planuojama energijai naudoti Klaipėdos regione susidarančias gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas.

Nuo 2016 m. mišrių komunalinių atliekų šalinimas ir biologiškai skaidžių atliekų šalinimas sąvartyne yra visiškai nutrauktas, t.y. visos mišrios atliekos rūšiuojamos mechaninio

apdorojimo įrenginyje, atskiriant inertines atliekas (jos panaudojamos sąvartyne konstrukciniais ar atliekų perdengimo tikslais) bei perdirbimui tinkamas antrines žaliavas, o likęs srautas nukreipiamas į UAB „Gren Klaipėda“ biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę. Sąvartyne šalinami tik naudojimui netinkami likučiai (1,2 – 1,5 proc. nuo mišrių atliekų srauto). Vertinama, kad 2027 m. šalinamos Neringos savivaldybės komunalinės atliekos sudarys tik apie 1 proc. nuo susidarančių komunalinių atliekų kiekio (**Lentelė 31**). Sąvartyne taip pat gali būti šalinamos gatvių sąšlavos, asbesto atliekos, bei statybinių atliekų apdorojimo metu ar didelių gabaritų atliekų apdorojimo metu gauti likučiai, kurie netinkami nei perdirbimui, nei naudojimui energijai gauti. Šių atliekų šalinimas įvertintas *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane*.

3.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės

Pirmą kartą į *Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planą* yra įtrauktos šiukšlinimo prevencijos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti aplinkos šiukšlinimą ir sutvarkyti bešeimininkes atliekas:

- organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose;
- įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas;
- išplėsti antrinių žaliavų ir (ar) kitų atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (rūšiavimo konteinerių, rūšiuojamąsias šiukšliadėžes) tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse, paplūdimiuose, viešųjų renginių metu), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą);
- siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose;
- organizuoti padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą.

3.5 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Iki 2023 m. komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo vienintelė viešoji paslauga, kurios kaina nereguliuojama. Paskutiniaisiais metais didėjant gyventojų nepasitenkinimui dėl taikomo skirtingo komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo savivaldybėse ir ženklus vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už paslaugas dydžio skirtumo, Aplinkos ministerijos iniciatyva buvo imtasi veiksmų, siekiant sukurti efektyvesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą.

LR Vyriausybės programos įgyvendinimo plane buvo numatyta patvirtinti atliekų kainodaros principus, taikomus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms. Atitinkamai 2021 m. gruodžio 23 d. priimti Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai (įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.) dėl reguliuojamos komunalinių atliekų tvarkymo kainodaros įvedimo, suteikiant papildomas funkcijas nepriklausomai reguliavimo institucijai – Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (VERT).

2023 m. sausį įsigaliojus naujam reguliavimui, VERT pagal savo patvirtintą Komunalinių atliekų tvarkymo regioninės kainos nustatymo metodiką (patvirtinta 2022 m. gruodžio 30 d.) nustatys regionines komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainas ir prižiūrės, kaip jos

taikomos. Regioninė kaina bus nustatoma 3 metų laikotarpiui, ją sudarys regioninio atliekų tvarkymo centro (RATC) reguliuojama kaina, pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis. Į regioninę kainą nebus įskaičiuojamos komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų sąnaudos.

Nuo 2023 m. RATC visas planuojamas vykdyti, vykdomas ar įvykdytas investicijas, susijusias su reguliuojama veikla, privalės pagrįsti ir suderinti su VERT. Be to, Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitime numatyta, kad RATC privalės sumokėti VERT 0,95 procento praėjusių kalendorinių metų RATC reguliuojamosios veiklos pajamų.

Taigi komunalinių atliekų, kurias savo įrenginiuose tvarkys KRATC, tvarkymo kainą nuo 2023 m. tvirtins VERT. Kadangi reguliuojama kaina bus skaičiuojama pirmą kartą 2023 m. ir šiuo metu dar nėra visiško aiškumo dėl jos skaičiavimo, sunku įvertinti, kokia ji bus nuo 2024 m.

Reguluojama kainos dalis skirtinguose RATC skiriasi, bet galutinėje rinkliavoje ar kitoje įmokoje už komunalinių atliekų tvarkymą tai gali sudaryti vidutiniškai apie 50 proc.

Savivaldybių tarybos, atsižvelgdamos į VERT nustatytas regionines kainas, taip pat vadovaudamosi LR Vyriausybės patvirtintomis vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą taisyklėmis bei savivaldybių vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo teisės aktais (atskirai pasitvirtina kiekviena savivaldybė), pridėdamos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugų kainą, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo regioninės kainos patvirtinimo privalės pagal naują tvarką nustatyti rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius.

Pažymėtina, kad savivaldybių tarybos, patvirtindamos rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydžius, turi įvertinti, ar jų mokama suma už paslaugas **neviršys 1 proc.** vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų. Jei apskaičiuotas rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydis už atliekų tvarkymo paslaugas viršys 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų, savivaldybės iš naujo turės įvertinti komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir perskaičiuoti rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydį, kad jis neviršytų 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų.

4 NERINGOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONIŲ PLANAS 2021-2027 m.

Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų paruošimą naudoti pakartotinai, perdirbimą, kitokią naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos Lentelė 33. Šiame priemonių plane numatytas preliminarus investicijų poreikis komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektams, lėšų poreikis visuomenės švietimui bei finansavimo šaltiniai.

2021-2027 metų vykdymo laikotarpiu bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota bei projektuojama regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – maisto atliekų apdorojimo įrenginiai. Taip pat bus eksploatuojamos esama DGASA ir planuojama papildomai įrengti DGASA, išplėstas atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų

(stotelių) tinklas, eksploatuojam esama žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė Neringoje, Klaipėdos regioninis sąvartynas, regioninis MA įrenginys, Didžiųjų atliekų (baldu) apdorojimo aikštelė, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos principai Neringos savivaldybėje iš esmės išliks tokie patys, kaip yra suplanuota ir numatyta *Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane*, patvirtintame Neringos savivaldybės tarybos 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T1-235, t. y. ir toliau bus vystomas rūšiuojamasis atliekų surinkimas, o mišrios komunalinės atliekos po apdorojimo regioniniame MA įrenginyje bus perduodamos energijos gamybai biokuro ir atliekų termofikacinei jėgainei Klaipėdoje.

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo naudoti pakartotinai bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

3 skyriuje pateiktas detalesnis *Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonių aprašymas.

Lentelė 33. Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės.

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis,				
				tūkst. Eur be PVM	tūkst. Eur su PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM		
						2014-2020 ESF, VB	2021-2027 ESF, VB	SB, VR, KRATC, kitos lėšos
1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)								
1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones								
1.1.1. Esant poreikiui, sukurti KRATC išmaniają programėlę apie KRATC teikiamas paslaugas su galimybe integruoti savivaldybių informaciją (apie teikiamas komunalinių atliekų surinkimo paslaugas, atliekų surinkimo grafikus, remonto dirbtuves, labdaros organizacijas, maisto prekių planavimą, vietinės rinkliavos savitarną ir pan.)	KRATC	2025 m.	VR, KRATC, kitos lėšos	60,0	72,6			60,0
1.1.2. Vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų), tinkamą tvarkymą bei kompostavimą namų sąlygomis, taip pat įtraukiant ir 2.2.1 priemonėje numatytas temas	KRATC, savivaldybė	2023-2026 m.	2021-2027 ESF, VR, KRATC, VB, kitos lėšos	300,0	363,0		152,9	147,1
1.1.3. Kartu su KRATC vykdyti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus	KRATC, Savivaldybė	2023-2027 m.	VR, SB, KRATC, kitos lėšos					
1.2. uždavinys. Stiprinti Neringos savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse								
1.2.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, organizuoti pažintines išvykas į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	Savivaldybė, KRATC	2022-2027 m.	SB, KRATC, kitos lėšos					
1.2.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslumą)	Savivaldybė, KRATC	2022-2027 m.	SB, KRATC, kitos lėšos					
2 tikslas. Mažinti susidaranti komunalinių atliekų kiekį ir šiuokšlinimą								

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis,				
				tūkst. Eur be PVM	tūkst. Eur su PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM		
						2014-2020 ESF, VB	2021-2027 ESF, VB	SB, VR, KRATC, kitos lėšos
2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą								
2.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo kampaniją apie maisto atliekų prevenciją, tinkamą rūšiovimą ir tvarkymą. Skatinti gyventojus maisto atliekų rūšiovimui naudoti kompostuojamus atliekų maišelius, organizuojant visuomenės informavimo kampaniją nukreiptą į plastiko ir kitų priemaišų mažinimą maisto ir žaliosiose atliekose	KRATC, Savivaldybė	2022-2024 m.	2014-2020 ESF, VR, KRATC, kitos lėšos	100,0	121,0	100,0		
2.1.3. Esant galimybėms įgyvendinti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą	Savivaldybė	2023–2027 m.	VB, SB					
2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą								
2.2.1. Organizuoti viešinimo kampaniją, ypatingai atkreipiant dėmesį į ilgalaikio vartojimo gaminius, tekstilę ir vienkartinius gaminius, skatinančią rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus, vengti vienkartinį plastikinių gaminių vartojimo (1.1.2 priemonės dalis)	KRATC	2023–2027 m.	2021-2027 ESF, VR, KRATC, kitos lėšos					
2.2.3. Parengti ir KRATC bei savivaldybės internetiniuose puslapiuose sukurti rubrikas apie buityje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimą, alternatyvių valymo priemonių naudojimą ir pan. bei tinkamą buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiovimą	KRATC, Savivaldybė	2025 m.	VR, KRATC, kitos lėšos					
2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą								
2.3.1. Plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą (naujai įrengiamoje DGASA bus suprojektuota vieta daiktų mainams)	KRATC, Savivaldybė	2023–2027 m.	SB, VR, 2021-2027 ESF, KRATC, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis,				
				tūkst. Eur be PVM	tūkst. Eur su PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM		
						2014-2020 ESF, VB	2021-2027 ESF, VB	SB, VR, KRATC, kitos lėšos
2.3.2. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų/atliekų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles)	KRATC, savivaldybė	2023–2027 m.	VR, KRATC, kitos lėšos					
2.4. uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles								
2.4.1. Organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose	KRATC, savivaldybė	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					
2.4.2. Įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas	Savivaldybė	2023–2027 m.	VB, SB, kitos lėšos					
2.4.3. Išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą	KRATC, savivaldybė	2023–2027 m.	SB, GI, kitos lėšos					
2.4.4. Siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	Savivaldybė	2022–2027 m.	SB, VB, kitos lėšos					
2.4.5. Organizuoti padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą	Savivaldybė	2023 m.	VB, SB, kitos lėšos					
3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius								
3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis								
3.1.1. Inicijuoti maisto atliekų savanoriško kompostavimo namuose demonstracinį projektą Klaipėdos, Palangos miestuose bei Neringoje, dalintis šio projekto rezultatais su visomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis	KRATC	2023–2024 m.	VR, KRATC, kitos lėšos	10,0	12,1			10,0

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis,				
				tūkst. Eur be PVM	tūkst. Eur su PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM		
						2014-2020 ESF, VB	2021-2027 ESF, VB	SB, VR, KRATC, kitos lėšos
3.1.2. Parengti ir platinti atliekų turėtojams maisto atliekų kompostavimo namų ūkio sąlygomis instrukciją (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje)	KRATC, savivaldybė	2023-2027 m.	VR, KRATC, kitos lėšos	3,0	3,6			3,0
3.1.3. Identifikuoti namudinio kompostavimo dėžių, skirtų kompostuoti maisto atliekas ir žaliąsias atliekas, poreikį	KRATC, savivaldybė	2023-2024 m.	-					
3.1.4. Esant poreikiui, aprūpinti namudinio kompostavimo dėžėmis, skirtomis kompostuoti žaliosioms ir (ar) maisto atliekas, Neringos savivaldybės individualių namų gyventojus	KRATC, savivaldybė	2023-2027 m.	SB, VR, KRATC, VB, kitos lėšos					
3.1.5. Atnaujinti bei papildyti rinkliavos mokėtojų registrą, įtraukiant kompostuojančius namuose namų ūkius	KRATC	2024-2027 m.	SB, VR, kitos lėšos					
3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtis								
3.2.1. Įsigyti ir aprūpinti atliekų turėtojus maisto atliekų surinkimo konteneriais, virtuviniais kibirėliais (su APVA parama Neringos savivaldybė iki 2023 m. pabaigos įsigis 40 vnt. bendro naudojimo kontenerių)	KRATC, savivaldybė	2022-2023 m.	SB, VR, 2021-2027 ESF, VB, kitos lėšos	7,1	8,6	7,1		
3.2.2. Organizuoti maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo paslaugos teikimą gyventojams	KRATC, savivaldybė	2024-2027 m.	VR					
3.2.3. Įgyvendinti maisto atliekų ir žaliųjų atliekų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą	KRATC, savivaldybė	2024-2027 m.	SB, VR, KRATC, kitos lėšos					
3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtis								

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis,				
				tūkst. Eur be PVM	tūkst. Eur su PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM		
						2014-2020 ESF, VB	2021-2027 ESF, VB	SB, VR, KRATC, kitos lėšos
3.3.1. Peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Neringos savivaldybėje	Savivaldybė, KRATC	2022-2027 m.	SB, VR					
3.3.2. Parinkti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugas teikiančius paslaugų teikėjus ir sudaryti su jais sutartis (ar pavedimus)	KRATC, savivaldybė	2023 m.	GI, kitos lėšos					
3.3.3. Organizuoti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugos bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugos teikimo administravimą	Savivaldybė/ KRATC, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos					
3.3.4. Parengti ir KRATC bei savivaldybės internetiniuose puslapiuose skelbti rūšiuojamųjų atliekų tvarkymo atmintines	KRATC, savivaldybė	2024 m.	VR, KRATC, GI, kitos lėšos					
3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas								
3.4.1. Parinkti vietą trūkstamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimui Juodkrantėje	Savivaldybė, KRATC	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					
3.4.2. Vykdyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	KRATC, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos					
3.4.3. Vykdyti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	KRATC, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	GI, VR, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis,				
				tūkst. Eur be PVM	tūkst. Eur su PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM		
						2014-2020 ESF, VB	2021-2027 ESF, VB	SB, VR, KRATC, kitos lėšos
3.4.4. Vykdyti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų ir kt. atliekų) surinkimą DGASA	KRATC	2023-2027 m.	VR, kitos lėšos					
3.4.5. Organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu	Savivaldybė, KRATC	2023-2027 m.	VR					
3.4.6. Teikti mokamą, iš anksto užsakomą išrūšiuotą didžiųjų, statybinių ir kt. atliekų nuvežimo į DGASA, didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelę arba statybinių atliekų rūšiavimo aikštelę Dumpių k., Klaipėdos raj. paslaugą, iš anksto patvirtinus tokių papildomų paslaugų kainodarą	Savivaldybių įmonės, KRATC	2023-2027 m.	Privačios lėšos, kitos lėšos					
3.5. uždavinys. Vystyti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas								
3.5.1. Organizuoti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (apvažiuojamąjį surinkimą, individualią atliekų išvežimo paslaugą pagal gyventojų užsakymą ir pan.)	Savivaldybė, KRATC	2025-2027 m.	VR, kitos lėšos					
3.5.2. Plėsti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti surinkimą per DGASA)	KRATC	2023-2027 m.	VR, kitos lėšos					
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą								
4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą								
4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija	Savivaldybė, KRATC	2022-2027 m.	VR					
4.1.2. Nustatyti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius, atsižvelgiant į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą regioninę kainą	Savivaldybė, KRATC	2023-2027 m.	VR, SB					
4.2. uždavinys. Plėtoti Neringos savivaldybės ir Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą								

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis,				
				tūkst. Eur be PVM	tūkst. Eur su PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM		
						2014-2020 ESF, VB	2021-2027 ESF, VB	SB, VR, KRATC, kitos lėšos
4.2.1. Įgyvendinti maisto atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimo Klaipėdos RATC projektą Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2023 m.	2014-2020 ESF, VR, KRATC, kitos lėšos	2 100,0**	2 541,0**	2 100,0		
4.2.2. Įrengti papildomą (trūkstamą) DGASA savivaldybės parinktoje vietoje Juodkrantėje	Savivaldybės/ Administratoriai, KRATC	2027 m.	2021-2027 ESF, VB, KRATC, VR, SB, kitos lėšos	700,0	847,0			700,0
4.2.3. Įrengti DGASA, skirtą atliekų priėmimui iš juridinių asmenų Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2023-2025 m.	KRATC, kitos lėšos	215,0**	260,2**			215,0
4.2.4. Praplėsti didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r., numatant joje ir statybinių atliekų rūšiavimo ir apdorojimo veiklą	KRATC	2023-2025 m.	KRATC, VR, kitos lėšos	645,0**	780,5**			645,0
4.2.5. Atlikti regioninio mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginio Dumpių k., Klaipėdos r., kapitalinį remontą	KRATC	2023-2025 m.	KRATC, VR, kitos lėšos	1 000,0**	1 210,0**			1 000,0
4.2.6. Modernizuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r., pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą	KRATC	2023-2027 m.	VB, KRATC, VR, kitos lėšos	1 500,0**	1 815,0**		1 500,0	
4.2.7. Dalinai rektivuoti Klaipėdos regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno 1 ir 2 sekcijas Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2023-2025 m.	KRATC, VR, kitos lėšos	500,0**	605,0**			500,0
4.2.8. Užbaigti įgyvendinti investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse“	KRATC, savivaldybės	2023 m.	2014-2020 ESF, SB, KRATC, kitos lėšos	7 157,9**	8 661,1**	7 157,9		

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis,				
				tūkst. Eur be PVM	tūkst. Eur su PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM		
						2014-2020 ESF, VB	2021-2027 ESF, VB	SB, VR, KRATC, kitos lėšos
4.3. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai								
4.3.1. Eksploatuoti Klaipėdos regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną, kaupti lėšas jo uždarymui	KRATC	2022-2027 m.	VR, KRATC, kitos lėšos					
4.3.2. Eksploatuoti DGASA (esamą ir papildomai įrengtą DGASA Neringoje) ir naujai įrengtą juridinių asmenų DGASA Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2022-2027 m.	VR, GI, KRATC, kitos lėšos					
4.3.3. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę	KRATC	2022-2027 m.	VR, KRATC, kitos lėšos					
4.3.4. Eksploatuoti regioninį mechaninio apdoravimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2022-2027 m.	VR, KRATC, kitos lėšos					
4.3.5. Eksploatuoti maisto atliekų apdoravimo įrenginius Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2024-2027 m.	VR, KRATC, kitos lėšos					
4.3.6. Eksploatuoti didelių gabaritų atliekų apdoravimo ir statybinių atliekų rūšiavimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2025-2027 m.	VR, KRATC, privačios lėšos, kitos lėšos					
4.4. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą ir poveikio klimato kaitai stebėseną								
4.4.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus	KRATC	2022-2027 m.	VR, KRATC					
4.4.2. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą	KRATC, savivaldybė	2022-2027 m.	VR, KRATC					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis,				
				tūkst. Eur be PVM	tūkst. Eur su PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM		
						2014-2020 ESF, VB	2021-2027 ESF, VB	SB, VR, KRATC, kitos lėšos
4.4.3. Sukurti duomenų apie susidariusias ir sutvarkytas juridinių asmenų komunalines atliekas (pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų, biologinių atliekų ir kt.) duomenų bazę, kaupti ir analizuoti šiuos duomenis	KRATC, savivaldybė	2023-2027 m.	VR, KRATC					
Iš viso, tame tarpe:				14 298,0	17 300,6	9 365,0	1 652,9	3 280,1
<i>Visuomenės švietimui, įtraukimui, pilotiniams projektams (Klaipėdos regiono mastu)</i>				<i>473,0</i>	<i>572,3</i>	<i>100,0</i>	<i>152,9</i>	<i>220,1</i>
<i>Rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros ir kompostavimo namų sąlygomis plėtrai</i>				<i>8 080,0</i>	<i>9 776,8</i>	<i>7 165,0</i>	<i>0,0</i>	<i>915,0</i>
<i>Atliekų tvarkymo įrenginių, infrastruktūros plėtrai, atnaujinimui</i>				<i>5 745,0</i>	<i>6 951,5</i>	<i>2 100,0</i>	<i>1 500,0</i>	<i>2 145,0</i>
Iš viso tik Neringos savivaldybės priemonės:				707,1	855,6	7,1	0,0	700,0
Iš viso Klaipėdos regioninės ar kelių savivaldybių (bendros) priemonės:				13 590,9	16 445,0	9 357,9	1 652,9	2 580,1

* Finansavimo šaltinių trumpiniai:

2014-2020 ESF – 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

2021-2027 ESF – 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

GI – gamintojų ir importuotojų lėšos,

KRATC – KRATC lėšos,

SB – savivaldybės biudžeto lėšos,

VB – valstybės biudžeto lėšos,

VR – vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšos.

** Preliminarus bendras investicijų poreikis regioninei (bendrai) infrastruktūrai.

Atsižvelgiant į 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programoje numatytus veiksmus – didinti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo pajėgumus bei plėtoti atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo pajėgumus, planuojama, kad dalis Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatytų priemonių galės būti dalinai finansuojamos 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir (ar) valstybės biudžeto lėšomis.

Regioninė pažangos priemonė 02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“. Iš šios pažangos priemonės galėtų būti finansuojama suplanuota DGASA su daiktų mainų stotele IMK plėtra bei visuomenės informavimo kampanija. Neringos savivaldybės indėlis pažangos priemonėje bus tikslinamas, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonės aprašą ir Klaipėdos regionui rengiant pažangos priemonę.

Pažangos priemonė 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojamas mechaninio apdorojimo įrenginio modernizavimas (konkurso laimėjimo atveju):

Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė	Komunalinių atliekų perdirbimo/ paruošimo perdirbimui pajėgumai, t/m	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur (be PVM)	Preliminarus rezultato rodiklis ¹⁸
4.2.6. Modernizuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r., pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą	Naujų įrenginių pajėgumas būtų derinamas prie visos esamos linijos pajėgumų.	1 500,0	Paruošta perdirbimui 3 000 – 3 500 t/m antrinių žaliavų

5 PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

1. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų Neringos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo priemonės, pateiktos Lentelė 33;
2. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma Lentelė 34):

Lentelė 34. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas

VAPTP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys							
260.1-260.2	Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Neringos	Siektina reikšmė	33%	40%	45%	49%	53%

¹⁸ Rezultato rodiklis bus tikslinamas, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonių aprašus.

VAPTP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
	<i>savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	<i>Faktinė reikšmė</i>
260.3	<i>Planuojamas šalinti Neringos savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	<i>Siektina reikšmė</i>	3%	2%	2%	2%	1%
		<i>Faktinė reikšmė</i>
Rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui							
261.1	<i>Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamųjų būdu surinkti Neringos savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	<i>Siektina reikšmė</i>	60%	65%	70%	75%	80%
		<i>Faktinė reikšmė</i>
261.2	Namų ūkių aprūpinimas biologinių atliekų surinkimo priemonėmis bei kompostavimo susidarymo vietoje priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, tame tarpe:						
	Žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>	
	Maisto atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>	
	Žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>	
	Maisto atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>	
261.5	Gyventojų aprūpinimas surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>		
261.7.5	Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų	<i>Siektina reikšmė</i>	1	1	1	1	2
		<i>Faktinė reikšmė</i>					...
263.3.	plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	<i>Siektina reikšmė</i>	1	1	1	1	2
		<i>Faktinė reikšmė</i>					...

Priedai

Priedų sąrašas:

1 priedas. Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano priemonių įgyvendinimo analizės rezultatai.

Neringos savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano priemonių įgyvendinimo analizės rezultatai

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Priemonės įvykdymas (taip/ne)	Pastaba
1 tikslas. Skatinti atliekų prevenciją, užtikrinant, kad Neringos savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėtų arba bent jau išliktų stabilus ekonominio augimo sąlygomis.				
1.1. uždavinys. Šviesti ir informuoti visuomenę atliekų prevencijos srityje				
1.1.1. Vykdyti Neringos savivaldybės gyventojų ir turistų (lankytojų) švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti leidinius, straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.)	NMSA, KRATC	2014–2020 m.	Taip	
1.2. uždavinys. Skatinti atliekų prevencijos veiklą ir paruošimo pakartotiniam naudojimui tinklus				
1.2.1. Viešinti informaciją apie savivaldybės teritorijoje ir/ar Klaipėdos regione veikiančias elektros ir elektroninės įrangos ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo	NMSA, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Taip	
1.2.2. Organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų (baldų, elektros ir elektroninės įrangos, drabužių ir kt.) priėmimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje	KRATC, NMSA, KA vežėjas	2014–2020 m.	Taip	Priemonė įgyvendinta tik 2023 m.
1.2.3. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą specialiais konteneriais ir/ arba per DGASA	NMSA, KRATC	2014–2020 m.	Taip	Priemonė įgyvendinta tik 2023 m.
1.2.4. Esant finansinėms galimybėms, organizuoti atskirai surinktų pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų (drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos ir kt.) paruošimą pakartotiniam naudojimui ir platinimą, įskaitant ir reikiamos duomenų bazės parengimą	NMSA, KRATC	2016–2020 m.	Taip	Priemonė įgyvendinta tik 2023 m.
2 tikslas. Sumažinus sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekius, padidinti šių atliekų naudojimo apimtį				

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Priemonės įvykdymas (taip/ne)	Pastaba
2.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis				
2.1.1. Aprūpinti papildomomis namudinio kompostavimo dėžėmis Neringos savivaldybės individualių namų gyventojus ar pakeisti sulūžusias dėžes naujomis (planuojamas priemonių poreikis 2015 m. – 20 vnt., 2016–2020 m. – 50 vnt./kasmet, iš viso: 270 vnt.)	NMSA, KRATC	2015–2020 m.	Taip	
2.1.2. Parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje)	NMSA, KRATC	2014–2020 m.	Taip	
2.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto / virtuvės atliekų) rūšiavimo surinkimo ir tvarkymo apimtis				
2.2.1. Aprūpinti atliekų turėtojus konteneriais ar kitomis žaliųjų atliekų rūšiavimo ir surinkimo priemonėmis (preliminarus poreikis – 40 vnt. (1,1 m ³))	NMSA, KA vežėjas	2015–2016 m.	Taip	
2.2.2. Organizuoti žaliųjų atliekų surinkimą iš gyventojų ir kapinėse (preliminarus priemonių poreikis – 140 vnt. (1,1 m ³ talpos))	NMSA, KRATC	2015–2020 m.	Taip	Žaliosios atliekos surenkamos apvažiavimo būdu
2.2.3. Įgyvendinti žaliųjų atliekų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą	NMSA, KRATC	2016–2020 m.	Taip	Įgyvendinta ŽAKA
2.2.4. Organizuoti smulkiųjų verslininkų ūkinės veiklos metu susidariusių žuvininkystės atliekų atskyrimą ir tvarkymą centralizuotai	NMSA	2015–2020 m.	Taip	
2.2.5. Organizuoti ir įgyvendinti bent vieną pilotinį atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo projektą Klaipėdos regiono miestuose	KRATC	2015–2016 m.	Ne	Pilotinis projektas nebuvo įgyvendintas, Vyriausybei atsisakius remti tokius projektus
2.2.6. Remiantis galimybių studijos dėl atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekų infrastruktūros poreikio rezultatais ir esant ekonominiam naudingumui, sukurti reikiamus maisto / virtuvės atliekų perdirbimo pajėgumus Klaipėdos regione	NMSA, KRATC	2018 m.	Taip	Pajėgumai bus sukurti iki 2024 m.
2.2.7. Remiantis galimybių studijos dėl maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo sistemos kūrimo rezultatais ir esant ekonominiam naudingumui bei techninėms galimybėms, organizuoti atskirą maisto / virtuvės atliekų surinkimą ir sutvarkymą Klaipėdos regione (preliminarus vertinamas priemonių poreikis – 1000 vnt.)	NMSA, KRATC	2018–2020 m.	Taip	Priemonė bus įgyvendinta 2024 m., atsižvelgiant į pasikeitusius teisinius reikalavimus

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Priemonės įvykdymas (taip/ne)	Pastaba
2.2.8. Nustatyti žaliųjų atliekų priėmimo žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse kainodarą, skatinančią kompostuoti kuo daugiau žaliųjų atliekų	KRATC	2015–2020 m.	Taip	
2.3. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, siekiant atskirtas biologiškai skaidžias atliekas panaudoti energijos gamybai				
2.3.1. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiavimą mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje ^{5*}	KRATC	2014–2020 m.	Taip	
2.3.2. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiavimą mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje	KRATC	2016–2020 m.	Taip	
2.4. uždavinys. Naudoti komunalinių atliekų energetinius išteklius				
2.4.1. Organizuoti po mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) likusių, netinkamų perdirbti ir turinčių energetinę vertę komunalinių atliekų, įskaitant biologiškai skaidžias atliekas, naudojimą energijai gauti	KRATC	2014–2020 m.	Taip	
3 tikslas. Skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų perdirbimo apimtį				
3.1. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį.				
3.1.1. Įrengti antrinių žaliavų ir mišrių komunalinių atliekų surinkimo kolektyviniais konteneriais aikšteles (įrengiant pusiau požeminius, požeminius ir/ar antžeminius kontenerius) prie daugiabučių namų ir viešosiose erdvėse: preliminariu vertinimu, 30 vietų sutvarkyti esamas aikšteles, kiekvienoje įrengiant po 4 požeminius kontenerius; įrengti 2 naujas aikšteles su antžeminiiais konteneriais Alksnynėje ir Nidoje (garažų bendrijos teritorijoje); 45 vietose sutvarkyti esamas aikšteles, atnaujinant antžeminių kontenerių infrastruktūrą.	NMSA, gamintojai ir importuotojai	2016–2020 m.	Taip	
3.1.2. Organizuoti atskirą antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimą kolektyviniais konteneriais bei kitomis priemonėmis (pvz. spec. maišais) iš daugiabučių namų ir viešųjų vietų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	NMSA, KA vežėjas, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Taip	
3.1.3. Organizuoti atskirą antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimą iš juridinių asmenų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Taip	

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Priemonės įvykdymas (taip/ne)	Pastaba
3.1.4. Atnaujinti ir patvirtinti atnaujintą Neringos savivaldybės antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemą	NMSA	2015–2016 m.	Taip	
3.1.5. Įrengti rūšiavimo šiukšliadėžes arba atnaujinti esamas antrinems žaliavoms ir mišrioms komunalinėms atliekoms rūšiuoti viešose erdvėse (preliminarus priemonių poreikis – 125 kompl. /375 vnt.)	NMSA, gamintojai ir importuotojai	2015–2020 m.	Taip	Atnaujinta didžioji dauguma šiukšliadėžių, bus tęsiamas atnaujinimas pagal poreikį ir toliau
3.2. uždavinys. Plėsti kitų perdirbimui tinkamų atliekų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtis.				
3.2.1. Organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ir priėmimą didelių gabaritų atliekų priėmimo aikštelėje, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	NMSA, KA vežėjas, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Taip	
3.2.2. Organizuoti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamųjų gaminių priėmimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	NMSA, KA vežėjas, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Taip	
3.2.3. Organizuoti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų, tekstilės atliekų ir kt. atliekų) surinkimą DGASA	NMSA, KA vežėjas, KRATC	2014–2020 m.	Taip	
3.2.4. Vykdyti atskirą didelių gabaritų atliekų ir kitų perdirbimui tinkamų atliekų bei tekstilės atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus	NMSA, KA vežėjas, KRATC	2014–2020 m.	Taip	
3.2.5. Vertinti galimybę įsigyti technikos iš jūros ir marių išmestoms atliekoms surinkti bei transportuoti	NMSA	2015–2020 m.	Taip	
3.3. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas, tobulinant komunalinių atliekų apmokestinimo sistemą bei informuojant, šviečiant ir įtraukiant visuomenę ir lankytojus (turistus)				
3.3.1. Pasirengti ir nustatyti dvinarę įmoką už komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgiant į Vyriausybės nutarimu patvirtintą metodiką	KRATC, NMSA, Neringos	2015–2016 m.	Taip	

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Priemonės įvykdymas (taip/ne)	Pastaba
	savivaldybės taryba			
3.3.2. Įdiegti ir taikyti įrangą (įskaitant ir programinę) konteinerių ištuštinimo identifikavimui ir atliekų turėtojų apmokestinimui	KA vežėjas	2015–2020 m.	Ne	Konteinerių ištuštinimo duomenys fiksuojami konteinerių identifikavimo sistemoje, tačiau nėra susieti su atliekų turėtojų apmokestinimu, nes naudojami tik bendro naudojimo konteineriai
3.3.3. Įgyvendinti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo monitoringo ir kontrolės sistemą	NMSA, KA vežėjas	2016–2020 m.	Taip	
3.3.4. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemonės atliekų rūšiavimo ir perdirbimo srityje: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (akcentuoti kaip visumą), esamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas	NMSA, KA vežėjas, KRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Taip	
3.4. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant perdirbimui tinkamas antrines žaliavas				
3.4.1. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiavimą mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje	KRATC	2014–2020 m.	Taip	
3.4.2. Įrengti komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r.	KRATC	2015 m.	Taip	
3.4.3. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų rūšiavimą mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje	KRATC	2016–2020 m.	Taip	
3.4.4. Svarstyti galimybę įsigyti atskirai surinktų genėjimo ir želdinių tvarkymo atliekų mobilų pirminio paruošimo (smulkinimo) bei transportavimo įrenginį ir medienos atliekų bei kelmų smulkinimo paslaugą *	NMSA, KA vežėjas	2015–2020 m.	Taip	Galimybė buvo įvertinta, tačiau įranga nebuvo įsigyta. KRATC įvykdė šakų smulkinimo aukcioną ŽAKA.
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą				

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Priemonės įvykdymas (taip/ne)	Pastaba
4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą				
4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija	NMASA, KRATC	2014–2020 m.	Taip	
4.2. uždavinys. Užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patektų kuo mažiau pavojingųjų atliekų				
4.2.1. Organizuoti atskirą buityje susidarantių pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 2 kartus per metus) ir priėmimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje	NMSA, KRATC	2014–2020 m.	Taip	
4.2.2. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones apie buityje susidarantių pavojingųjų atliekų žalą aplinkai ir visuomenės sveikatai, tvarkymo galimybes (ne rečiau kaip 2 kartus per metus pateikti visiems gyventojams išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje)	NMSA, KRATC	2014–2020 m.	Taip	
4.3. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą				
4.3.1. Eksploatuoti Klaipėdos regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną Dumpių k., Klaipėdos raj., kaupti lėšas jo uždarymui	KRATC	2014–2020 m.	Taip	
4.3.2. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo	KRATC	2014–2020 m.	Taip	
4.3.3. Eksploatuoti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę Nidos-Smiltynės pl.12, Neringa	KRATC	2014–2020 m.	Taip	
4.3.4. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę Nidos-Smiltynės pl.12, Neringa	KRATC	2014–2020 m.	Taip	
4.3.5. Eksploatuoti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo liniją Dumpių km., Klaipėdos raj.	KRATC	2014–2020 m.	Taip	
4.3.6. Eksploatuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių km., Klaipėdos raj.	KRATC arba privatus operatorius	2015–2020 m.	Taip	
4.4. uždavinys. Stiprinti darbuotojų administracinius gebėjimus				

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Priemonės įvykdymas (taip/ne)	Pastaba
4.4.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, organizuoti pažintines išvykas į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	NMSA	2014–2020 m.	Taip	
4.4.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslingumą)	NMSA	2014–2020 m.	Taip	